NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Lublinie

LLU – 4101-12-02/2012
P/12/148

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Lublinie
ul. Okopowa 7, 20-022 Lublin
T +48 81 461 31 20, F +48 81 461 31 11
llu@nik.gov.pl
Adres korespondencyjny: Skr. poczt. P-112, 20-001 Lublin 1

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli

P/12/148 – Wykorzystanie środków publicznych na finansowanie działalności naukowo-badawczej szkół wyższych w województwie lubelskim w latach 2009-2012 (3 kwartały).

Jednostka przeprowadzająca kontrolę

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Lublinie

Kontroler

Ewa Kulik - główny specjalista k.p., upoważnienie do kontroli nr 82154 z dnia 18 lipca 2012 r.

(dowód: akta kontroli tom I str. 1-2)

Jednostka kontrolowana

Politechnika Lubelska (PL), ul. Nadbystrzycka 38D, 20-618 Lublin.

Kierownik jednostki kontrolowanej

Prof. dr hab. inż. Piotr Kacejko - Rektor Politechniki Lubelskiej[1].

(dowód: akta kontroli tom I str. 3)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie mimo stwierdzonych nieprawidłowości[2] działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Pozytywną ocenę uzasadnia w szczególności: zapewnienie warunków kadrowo-sprzętowych do prowadzenia badań naukowych, skuteczne pozyskiwanie środków finansowych na działalność naukowo – badawczą ze źródeł zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz pozabudżetowych, systematyczne przeprowadzanie okresowej oceny dorobku naukowego pracowników PL.

Stwierdzone nieprawidłowości polegały w szczególności na:

- przekazaniu do Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego (MNiSW) nierzetelnych danych we wnioskach o przyznaniu dotacji na działalność statutową (na lata 2011-2012), w części przeznaczonej na prowadzenie badań naukowych i prac rozwojowych służących rozwojowi młodych naukowców i uczestników studiów doktoranckich, w zakresie liczby młodych naukowców i nadanych im stopni naukowych,

- sfinansowaniu ze środków projektu badawczego własnego wydatków w kwocie 20,6 tys. zł niezwiązanych z jego realizacją, czym naruszono § 2 ust. 6 umowy o realizację projektu,

- wykazaniu w raportach z realizacji projektów badawczych nierzetelnych informacji w zakresie: oceny realizacji projektu promotorskiego, kosztów poniesionych na realizację projektu habilitacyjnego oraz przyczyn realizacji projektu własnego niezgodnie z harmonogramem,

[1] W okresie od 1.09.2008 r. do 31.08.2012 r. Rektorem Politechniki Lubelskiej był prof. dr hab. Inż. Marek Opielak.

[2] Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

- nierzetelnym ujęciu w przychodach i kosztach działalności dydaktycznej, zamiast naukowo-badawczej, kwoty 100 tys. z,ł co skutkowało zaniżeniem przychodów i kosztów tej działalności wykazanych w sprawozdaniu F-01/s za 2009 rok,

- niedokonywaniu analiz przydatności i wykorzystania aparatury naukowo-badawczej zakupionej w ramach projektów.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

Uregulowania dotyczące działalności naukowo-badawczej, zawarte w Statucie PL[3], stanowiły m.in., że:
- prowadzenie badań naukowych należy do podstawowych zadań Politechniki (§ 2 ust. 3 pkt 3);
- podstawową jednostką organizacyjną Uczelni jest wydział, którego zadaniem jest organizowanie działalności dydaktycznej i naukowej oraz kształcenie kadry naukowej (§ 9 ust. 1);
- instytuty i katedry, stanowiące podstawowe jednostki wydziałów, posiadają samodzielność w działalności naukowej (§ 11 ust. 1);
- do kompetencji Rektora należy w szczególności nadzorowanie badań naukowych i rozwoju naukowego pracowników Politechniki (§ 32 ust.2 pkt 8);
- dziekan nadzoruje rozwój kadry naukowej w wydziale (§ 34 ust. 3 pkt 6);
- jednym z kryteriów okresowych ocen nauczyciela akademickiego jest prowadzenie badań naukowych i prac rozwojowych, w tym aktywność w inicjowaniu i realizacji projektów badawczych (§ 105 ust. 3 pkt 2).

W latach 2009-2012 (do 30.09.) funkcjonowało w PL sześć wydziałów: Mechaniczny (WM), Elektrotechniki i Informatyki (WEiI), Budownictwa i Architektury[4] (WBiA), Inżynierii Środowiska (WIŚ), Zarządzania (WZ) oraz Podstaw Techniki (WPT).
Prawo nadawania stopni naukowych doktora nauk technicznych posiadały cztery z nich (WM, WEiI, WBiA oraz WIŚ), natomiast doktora habilitowanego nauk technicznych trzy (WM, WEiI oraz WIŚ).
Jednostką PL zajmującą się organizacyjno-administracyjną stroną działalności naukowo-badawczej było Biuro Współpracy z Zagranicą i Badań Naukowych[5].

(dowód: akta kontroli tom I str. 7-20, 22-24, 27-30, 442)

1. Potencjał badawczy PL

Opis stanu faktycznego

1.1. Przychody i koszty działalności badawczej wyniosły: 15.338,1 tys. zł w 2008 r., 23.998,6 tys. zł w 2009 r., 23.615,7 tys. zł w 2010 r. i 22.894,2 tys. zł w 2011 r., co stanowiło odpowiednio 16,5%, 22,9%, 20,4% oraz 19,8% przychodów z działalności operacyjnej oraz 16,5%, 22,9%, 20,3% i 20% kosztów tej działalności.
Wzrost o 56,4% przychodów i kosztów działalności badawczej w 2009 r. w porównaniu do 2008 r., spowodowany był przede wszystkim pozyskaniem środków na finansowanie współpracy naukowej z zagranicą. Przychody z tego tytułu w 2008 r. wyniosły 4.104,3 tys. zł, a w roku następnym 10.456,5 tys. zł (wzrost o 154,8%).
W planie na 2012 r. (po zmianach z 30.08.2012 r.) założono: przychody i koszty działalności badawczej w wysokości 21.161,1 tys. zł (tj. odpowiednio 18,3% przychodów i 18,1% kosztów działalności operacyjnej).

[3] Statut uchwalony przez Senat w dniu 14.06.2006 r., ze zmianami: 26.09. i 28.11.2007 r., 25.05.2011 r. i 21.03.2012 r.
[4] Do 30.06.2009 r. Wydział Inżynierii Budowlanej i Sanitarnej.
[5] Pkt IV ppkt 3 Regulaminu organizacyjnego PL załącznik do zarządzenia Rektora nr 32/2005 z 10.06.2005 r. ze zmianami.

Na 30.06.2012 r. przychody i koszty działalności badawczej wyniosły 5.960 tys. zł, tj. stanowiły odpowiednio 10,3% przychodów i 11% kosztów działalności operacyjnej na koniec I pół. 2012 r. oraz 28,2% przychodów i kosztów planowanych na 2012 r.

1.2. Głównymi źródłami przychodów działalności naukowo-badawczej były środki na naukę uzyskane z budżetu państwa oraz środki z bezzwrotnej pomocy zagranicznej. Pozostałe środki pochodziły z odpłatności za usługi badawcze. Uzyskane przychody oraz ich strukturę przedstawiono poniżej:

Wyszczególnienie	2009		2010		2011	
	tys. zł	%	tys. zł	%	tys. zł	%
środki uzyskane z budżetu państwa	10.242,9	42,6	11.244,5	47,6	11.310,6	49,4
środki z bezzwrotnej pomocy zagranicznej	10.456,5	43,6	8.979,6	38	10.190,3	44,5
odpłatności za usługi badawcze	3.299,2	13,8	3.391,6	14,4	1.393,3	6,1

(dowód: akta kontroli tom I str. 42, 44-56)

A. Potencjał badawczy kadrowy

1.3. Według stanu na 1.10.2012 r. zatrudnienie w PL obejmowało ogółem 1.096 etatów, z czego nauczyciele akademiccy zajmowali 531 etatów (48,4%), a pozostali pracownicy 565 etatów (51,6%). Na koniec 2009 r. i 2010 r. stan zatrudnienia wyniósł 1.161 etatów, tj. wzrósł o 0,7% w stosunku stanu z końca 2008 r. (1.153 etatów). W kolejnym okresie odnotowano tendencję spadkową, gdyż zatrudnienie wyniosło 1.119 etatów na koniec 2011 r. i 1.096 na początek października 2012 r. Jednocześnie wśród zatrudnionych wzrastała liczba niepełnozatrudnionych (z 18 etatów na koniec 2008 r. do 38 etatów na 31.12.2011 r.).

Ogółem stan zatrudnienia pomiędzy 31.12.2008 r. a 1.10.2012 r. zmniejszył się o 57 etatów (4,9%). Wynikało to ze spadku zatrudnienia o 6,3% w grupie pełnozatrudnionych (71 etatów) i jednocześnie wzrostu o 43,7% (14 etatów) zatrudnienia wśród niepełnozatrudnionych. Największy spadek zatrudnienia (o 6,7%) nastąpił w grupie nauczycieli akademickich (z 569 etatów na koniec 2008 r. do 531 na 1.10.2012 r.). Natomiast wśród pozostałych pracowników zatrudnienie zmniejszyło się o 3,3% (z 584 etatów na 31.12.2008 r. do 565 na 1.10.2012 r.). Pracownicy naukowi i naukowo-dydaktyczni[6] stanowili średnio 38,8% ogólnej liczby zatrudnionych[7]. Wśród nauczycieli akademickich (w przeliczeniu na etaty) wzrósł stan zatrudnienia na stanowiskach profesorów i adiunktów (bez asystentów), gdyż stanowili oni odpowiednio 73,4% zatrudnionych na koniec 2008 r. i 78,4% na 1.10.2012 r.[8] Analiza struktury zatrudnienia w poszczególnych wydziałach wykazała, iż najniższy udział pracowników naukowych i naukowo-dydaktycznych był w WM (średnio 47,9%), a najwyższy w WZ (średnio 57,6%). Spadek zatrudnienia w tej grupie nastąpił w okresie objętym kontrolą w WPT (z 60,4% do 53%), a najwyższy wzrost odnotowano w WIŚ (z 53,6% do 60,3%).

(dowód: akta kontroli tom I str. 57-65)

1.4. Według stanu na 01.10.2012 r. na stanowiskach naukowych i naukowo-dydaktycznych PL zatrudniała: 35 profesorów zwyczajnych, 57 profesorów nadzwyczajnych, 241 adiunktów oraz 92 asystentów (razem 425 osób). Zmniejszyła się liczba pracowników, dla których PL była jedynym miejscem pracy: 72,2% (328 osób) na 31.12.2009 r., (67,9 %) 285 osób na 30.09.2012 r.[9].

Dodatkowe zatrudnienie w ramach stosunku pracy u jednego pracodawcy lub prowadzenie działalności gospodarczej deklarowało: na koniec 2009 r. 25,8% zatrudnionych (117 osób), na 31.12.2010 r. 33,9% (152 osoby), na 31.12.2011 r. i na koniec III kwartału 2012 r. 31,4% (odpowiednio 136 i 132 osoby).

Dodatkowe zatrudnienie w ramach stosunku pracy u więcej niż jednego pracodawcy lub prowadzenie działalności gospodarczej w połączeniu z dodatkowym

[6] Tj. zatrudnieni na stanowiskach: profesorów zwyczajnych, profesorów nadzwyczajnych, adiunktów i asystentów.
[7] Tj. 38,9% na 31.12.2008 r., 39,1% na 31.12.2009 r., 38,7% na koniec 2010 i 2011 r. oraz 38,8% na 01.10.2012 r.
[8] W 2009 r. – 73,6%, w 2010 r. – 75,9%, w 2011 r. – 77,8%.
[9] Na 31.12.2010 r. 294, a na 31.12.2011 r. 293 osoby.

zatrudnieniem ujawniło: na 31.12.2009 r. 1,8% zatrudnionych (osiem osób[10]), na 31.12.2010 r. 0,9% (czterech profesorów nadzwyczajnych), a na koniec 2011 r. i na 30.09.2012 r. 0,7% (trzech profesorów nadzwyczajnych).

(dowód: akta kontroli tom I str. 64-74)

Badanie akt osobowych pracowników deklarujących w okresie objętym kontrolą[11] zatrudnienie w ramach stosunku pracy:

-u jednego dodatkowego pracodawcy lub prowadzących działalność gospodarczą (10 w tym 9 pełniących jednocześnie funkcje jednoosobowych organów Uczelni lub ich zastępców)

-u więcej niż jednego dodatkowego pracodawcy lub prowadzących działalność gospodarczą z równoczesnym dodatkowym zatrudnieniem w ramach stosunku pracy (9 w tym dwóch pełniących funkcję jednoosobowego organu Uczelni i zastępcy takiego organu),

wykazało, że na 30.09.2011 r. - tj. przed nowelizacją ustawy z 27.07.2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym[12] (P.s.w.):

- Rektor był powiadamiany o miejscu i formie dodatkowego zatrudnienia i/lub prowadzeniu działalności gospodarczej, w trybie określonym w piśmie okólnym nr 5/2010 z dnia 19.07.2010 r.,
- pracownicy pełniący funkcje jednoosobowych organów Uczelni i ich zastępców posiadali zgodę na dodatkowe zatrudnienie lub prowadzenie działalności gospodarczej odpowiednio: Senatu PL lub rad wydziałów;
- dwóch pracowników (w tym jeden pełniący funkcję jednoosobowego organu Uczelni) nie posiadało zgody Rektora odpowiednio na: dodatkowe zatrudnienie w ramach stosunku pracy i jednocześnie prowadzenie działalności gospodarczej (mimo zgody rady wydziału), zatrudnienie w ramach stosunku pracy u dwóch dodatkowych pracodawców.

W roku 2011/2012 w sprawach dodatkowego zatrudnienia nauczycieli akademickich kontynuowane były zasady stosowane przed 1.10.2011 r., tj. przed wejściem w życie ustawy z 8.03.2011 r. *o zmianie* ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki oraz o zmianie niektórych innych ustaw[13], gdyż taką możliwość dopuściła ustawa przez okres nie dłuższy niż 3 lata od dnia jej wejścia w życie, tj. do 30.09.2014 r. (art. 24 ustawy z dnia 8.03.2011 r.). W celu zapewnienia realizacji przepisów P.s.w. - w brzmieniu obowiązującym od 1.10.2012 r. - Rektor PL wydał zarządzenie nr 48/2012.

(dowód: akta kontroli tom I str. 78-103, 437-438)

1.5. Roczny wymiar zajęć dydaktycznych (pensum dydaktyczne) ustalony przez Senat PL dla nauczycieli zatrudnionych w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowiskach naukowo–dydaktycznych wynosił (w latach akademickich 2009/2010[14], 2010/2012 i 2011/2012[15]) odpowiednio: dla profesorów z tytułem naukowym 180 godzin, dla doktorów habilitowanych zatrudnionych na stanowisku profesora nadzwyczajnego 210 godzin, dla adiunktów i asystentów 240 godzin.

W badanych latach Rektor PL nie obniżał wymiaru pensum dydaktycznego ze względu na realizację projektów badawczych.

Pracownicy naukowo–dydaktyczni zaangażowani byli w realizację zadań dydaktycznych w stopniu zbliżonym do ich udziału w ogólnej liczbie zatrudnionych nauczycieli akademickich.

W ogólnej liczbie zrealizowanych godzin dydaktycznych:

[10] Jeden profesor zwyczajny i czterech profesorów nadzwyczajnych.
[11] Przynajmniej przez część tego okresu.
[12] Dz. U. z 2012 r. poz. 572.
[13] Dz. U. Nr 84, poz. 455 ze zm.
[14] Uchwała Senatu PL nr 40/2008/VIII z dnia 29.12.2008 r. ze zm. wprowadzoną uchwałą . nr 22/2009/V z dn. 30.06.2009 r.
[15] Uchwała Senatu PL nr 20/2010/VI z dnia 24.06.2010 r. ze zm. wprowadzoną uchwałą nr 31/2010/VII z dn. 28.09.2010 r.

- godziny wykonane ponad pensum stanowiły w latach akademickich: 2009/2010 – 29,5%, 2010/2011 – 29,1%, 2011/2012 – 31,8%. Udział pracowników naukowo-dydaktycznych w ich realizacji wynosił odpowiednio: 85,1%, 86,6% oraz 85,6%;
- godziny ponadwymiarowe stanowiły w latach akademickich: 2009/2010 – 31,2%, 2010/2011 – 31%, 2011/2012 – 33,5%. Wskaźnik wyższy od przeciętnego występował w: WM (kolejno: 33%, 38,4%, 39,7%), WIŚ (w latach 2011/2012 - 36,2%), WPT (w roku 2009/2010 - 39,6%) i WZ (w okresie 2009/2010 - 38,3%). Najniższy udział godzin ponadwymiarowych miał miejsce w: WEiI (odpowiednio: 20,3%, 22,4%,31,3%) oraz WBiA (kolejno: 29,6%, 28%, 26%).

Średnia faktyczna liczba godzin dydaktycznych przypadających na jednego pracownika naukowo-dydaktycznego wynosiła: 329 w roku 2009/2010, 330,3 w roku 2010/2011 i 342,7 w roku 2011/2012. W okresie tym odpowiednio: 248, 269 i 278 pracowników naukowo-dydaktycznych (tj. 54,6%, 59,9% i 64,2%) realizowało zajęcia dydaktyczne w wymiarze przekraczającym liczbę godzin ponadwymiarowych (art. 131 ust. 1 P.s.w.). Oznaczało to, że średnio 59,5% ogólnej liczby pracowników naukowo-dydaktycznych realizowało ponadwymiarowe godziny dydaktyczne w rozmiarze większym niż 1/4 obowiązującego pensum dydaktycznego. Wskaźnik wyższy od przeciętnego występował w: WM (68,9%), WIŚ (67,5%), WPT (63,5%).
W dokumentach organizacyjnych Uczelni nie określono podziału czasu pracy pracowników naukowo-dydaktycznych przeznaczonego na zajęcia dydaktyczne oraz badania naukowe i prace rozwojowe.

(dowód: akta kontroli tom I str. 104-121)

B. Potencjał badawczy sprzętowy

1.6. W latach 2009-2012 (do 30.06.) zwiększył się stan wyposażenia PL w aparaturę naukowo-badawczą[16]. Jej wartość brutto wzrosła o 87,8% (z 21.251,6 tys. zł na 31.12.2008 r. do 39.913 tys. zł na 30.06.2012 r.), a równocześnie zmniejszył się stopień umorzenia z 80,5% do 74,5%. W ramach projektów badawczych zakupiono aparaturę o wartości 3.122,9 tys. zł, co stanowiło 15% aparatury nabytej (zakupionej i wytworzonej) w tym okresie (20.786,4 tys. zł). Udział aparatury w wartości środków trwałych PL wynosił: 22,1% na 31.12.2009 r., 27,5% na koniec 2010 r., 30% na 31.12.2011 r. i 30,4% na 30.06.2012 r.

(dowód: akta kontroli tom I str. 122)

1.7. Badanie stosowania - przy zakupie aparatury naukowo-badawczej - procedur określonych w ustawie z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych[17], wykazało, iż trzech zamówień przeprowadzonych w latach 2009-2011 w trybie przetargu nieograniczonego na: „dostawę, instalację oraz uruchomienie systemu badawczego wytrzymałości przy obciążeniach dynamicznych i statycznych z komorą termiczną" (o wart. szacunkowej 167 tys. euro), „dostawę stanowiska do badań dynamiki elementów i konstrukcji mechanicznych wraz z montażem, uruchomieniem oraz szkoleniem z zakresu obsługi" (o wart. szacunkowej 320,3 tys. euro), „dostawę i uruchomienie zestawu do badań wytrzymałościowych połączeń adhezyjnych", (o wart. szacunkowej 216,9 tys. euro) dokonano zgodnie z przepisami ww. ustawy.

(dowód: akta kontroli tom I str. 147-148, 150-182)

1.8. W latach 2009-2012 (do 30.09.) w PL nie przeprowadzano analiz wykorzystania i przydatności posiadanych zasobów aparatury naukowo–badawczej.
Według wyjaśnienia Prorektora ds. Nauki dr hab. Marzenny Dudzińskiej, prof. PL, w chwili obecnej (12.10.2012 r.) w Uczelni nie ma formalnej procedury oceny wykorzystania i przydatności posiadanej aparatury. W zatwierdzonych w czerwcu 2012 r. procedurach kontroli zarządczej dokonano identyfikacji i analizy czynników ryzyka. Wśród technicznych czynników ryzyka jako średni poziom ryzyka zapisano

[16] Dane nie uwzględniają wartości aparatury naukowo-badawczej nabytej przez PL w ramach projektów naukowo-badawczych będących w trakcie realizacji, gdyż dopiero po ich zakończeniu zostanie ona ujęta w ewidencji środków trwałych Uczelni.
[17] Dz. U z 2010 r. Nr 113, poz. 759 ze zm.

„starzenie się aparatury badawczej". Oznacza to, że w obecnym roku akademickim będą musiały być podjęte określone działania, w tym analiza przydatności i wykorzystania posiadanej przez jednostki aparatury.

(dowód: akta kontroli tom I str. 184-185)

1.9. Sprzedane w 2010 r. całkowicie umorzone środki trwałe (o wart. początk. 80,9 tys. zł), stanowiły nieprzydatne maszyny zakupione w latach 60-tych. Ich wartość, ustalona w czerwcu 2009 r., wyniosła łącznie 5,1 tys. zł netto, co według rzeczoznawcy majątkowego równoważne było wartości złomu. W wyniku przetargu przeprowadzonego w marcu 2010 r. (poprzedzonego ogłoszeniem w prasie i na głównej stronie internetowej PL), ze złożonych czterech ofert wybrano dwie, w których zaproponowano najwyższe kwoty. W rezultacie wymienione urządzenia sprzedane zostały za 7,7 tys. zł netto.

(dowód: akta kontroli tom I str. 186-210)

Dziekani poszczególnych Wydziałów PL wyjaśnili, iż nie oddawano aparatury naukowo-badawczej do korzystania innym podmiotom lub osobom trzecim.

(dowód: akta kontroli tom I str. 211-217)

Ustalone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1) niedokonywanie analizy przydatności i użytkowania aparatury naukowo-badawczej zakupionej w ramach projektów badawczych, co skutkuje brakiem rozeznania o sposobie oraz efektywności jej wykorzystania.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonej nieprawidłowości, działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym obszarze.

2. Aktywność naukowa pracowników PL

Opis stanu faktycznego

2.1. Liczbę i rodzaje zadań/projektów realizowanych w PL w latach 2009 – 2012 (30.09.) przedstawiono poniżej według źródeł finansowania.

A. Zadania realizowane na podstawie ustawy z dnia 8 października 2004 r. o zasadach finansowania nauki[18] (dalej ustawa z 2004 r.)

I. Zadania finansowane przez MNiSW:

a) najwięcej zadań realizowano w ramach działalności statutowej: 230 w 2009 r., 189 w 2010 r., 85 w 2011 r., co stanowiło: 72,6% zadań realizowanych w 2009 r., 70,5% w 2010 r. i 62,5% w 2011 r.;

b) drugą grupę stanowiły projekty badawcze własne: 73 w 2009 r., 68 w 2010 r., 45 w 2011 r., 25 w 2012 r., stanowiące większość projektów realizowanych przez PL (odpowiednio: 76,3%, 79,5%, 82,2% i 76%), z których zakończono 67;

c) pozostałe:

- projekty z Programów Ramowych (4 w 2009 r., po 3 w latach 2010-2011 oraz 2 w 2012 r., z tego 4 zakończono),
- programy ustanawiane przez Ministra (2 w 2009 r. i 1 w 2010 r. - zakończono 2),
- projekty badawcze zamawiane (5 w 2009 r., 4 w 2010 r. - zakończono 5),
- projekty współfinansowane ze środków funduszy strukturalnych UE (po 3 w latach 2009-2011 i 1 w 2012 r. - zakończono 2),
- projekty inwestycyjne służące badaniom naukowym współfinansowane ze środków funduszy strukturalnych UE (po 2 w latach 2009, 2011, 2012 oraz 3 w 2010 r. - zakończono 1).

[18] Dz. U. z 2008 r. Nr 169, poz. 1049 ze zm.

II. Wśród projektów przejętych do finansowania przez NCBiR były projekty rozwojowe: po 8 w latach 2009-2010, 7 w 2011 r. i 6 w 2012 r. oraz celowe: 4 w 2009 r., 2 w 2010 r. i jeden w 2011 r.), z tego zakończono realizację 7 rozwojowych i 5 celowych.

B. Zadania realizowane na podstawie ustawy z 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki[19] (dalej ustawa z 2010 r.)

I. Wśród zadań finansowanych przez MNiSW 97% w 2011 r. i 94,8% w 2012 r. stanowiła działalność statutowa (161 zadań w 2011 r. i 109 w 2012 r.).

Do pozostałych należały:

a) dwa projekty realizowane w ramach współpracy naukowej z zagranicą,

b) jedno zadanie inwestycyjne finansowane ze środków funduszy strukturalnych UE,

c) zadania realizowane w ramach programów ustanawianych przez Ministra (jedno w 2011 r. i dwa w 2012 r.).

II. Narodowe Centrum Nauki finansowało projekty badawcze własne: 8 w 2010 r., 23 w 2011 r. i 26 w 2012 r. (z tego dwa zostały zakończone).

III. Według danych PL: w latach 2011-2012 nie realizowano projektów finansowanych przez NCBiR na podstawie ustawy z 2010 r.

(dowód: akta kontroli tom I str. 220-235, 238-260, 299-302)

2.2. Aktywność naukową pracowników naukowych i naukowo-dydaktycznych PL w latach 2009-2012 (do 30.09.) charakteryzują poniższe dane:

- z wnioskami o środki na realizację projektów naukowo-badawczych[20] wystąpiło odpowiednio: 72 pracowników (15,9%) na 2009 r., 89 (19,8%) na 2010 r., 70 (16,2%) na 2011 r. oraz 12 na 2012 r. (2,8%); najaktywniejszymi wydziałami były: WM (na 2009 r. i na 2012 r.), WPT (na 2010 r.) i WIŚ (na 2011 r.), najmniejszą aktywność wykazały natomiast WBiA (na lata 2009 i 2010) i WZ (na 2011 r.); na 2012 r. żadnej aktywności nie przejawiły WPT i WZ;
- stopniowo zmniejszała się liczba realizowanych projektów badawczych, gdyż wynosiła odpowiednio: w 2009 r. – 84, w 2010 r. – 80, w 2011 r. – 75, a w 2012 r. – 57; w efekcie na jednego pracownika przypadało średnio: 0,19 projektu w 2009 r., 0,18 w 2010 r., 0,17 w 2011 r. (spadek o ok. 10,5% w stosunku do 2010 r.) i 0,13 projektu w 2012 r. (spadek o ok. 26,3% w stosunku do 2010 roku); przy czym powyżej średniej były WIŚ (przeciętnie 0,42 projektu na pracownika) i WM (0,22); największy udział w realizacji projektów miały WM i WIŚ, a najmniejszy WZ (w 2009 r.) i WPT (w latach 2010-2012),
- wraz ze spadkiem liczby realizowanych projektów zmniejszała się liczba pracowników zaangażowanych w ich prowadzenie; kierujący projektami stanowili: w 2009 r. 18,5% nauczycieli akademickich, w 2010 r. 17,8%, w 2011 r. 17,3% oraz w 2012 r. 13,4%. Podkreślić należy jednak, iż w przypadku WM, WEiI i WIŚ w latach 2009-2011 po dwóch profesorów kierowało równocześnie realizacją łącznie: siedmiu (WM), pięciu (WEiI) i czterech (WIŚ) projektów.
- realizacja przez projektów w ramach Programów Ramowych przedstawiała się następująco: w 2009 r. – cztery projekty (z czego dwa zakończono w I kwartale), w 2010 r. – trzy, w 2011 r. – pięć i w 2012 r. cztery; udział poszczególnych wydziałów w ich realizacji przedstawiał się następująco: po dwa projekty WM, WBiA (z tego jeden zakończony na początku 2009 r.) oraz WIŚ, po jednym WEiI, WPT i WZ (zakończony w I kwartale 2009 r.);
- jeden wydział (WIŚ) działał w sieci naukowej, natomiast uczestnictwo w konsorcjach naukowych (łącznie trzech) wykazały: WM i WIŚ oraz w 2010 r. WZ;
- zorganizowano 41 konferencji, sympozjów, seminariów i warsztatów międzynarodowych (z tego: 11 w 2009 r., 7 w 2010 r., 13 w 2011 r.

[19] Dz. U. Nr 96, poz. 615 ze zm.

[20] Uwzględniono następujące rodzaje projektów: badawcze własne, rozwojowe, celowe, projekty realizowane w ramach Programów Ramowych, programy lub przedsięwzięcia ustanawiane przez Ministra.

i 10 do 30.09.2012 r.[21]) oraz 37 krajowych (w tym: 13 w 2009 r., 10 w 2010 r., 9 w 2011 r. i 5 do 30.09.2012 r.)[22];
- PL uzyskała siedem międzynarodowych nagród za działalność naukową (dwie w 2010 r. i pięć w 2012 r.) oraz 10 krajowych (jedną w 2009 r. oraz po trzy w kolejnych latach). Otrzymali je pracownicy WM (16 nagród) oraz WEiI (1 nagroda);
- wzrastała liczba pracowników Uczelni, którzy opublikowali co najmniej jeden artykuł naukowy lub byli autorami monografii naukowych (od 71,6% w 2009 r. do 76,7% w 2011 r.), w tym tych którzy opublikowali je w czasopismach z listy filadelfijskiej (od 22,2% w 2009 r. do 24,7% w 2011 r.).

(dowód: akta kontroli tom I str. 266-279, 281-297, 299-302)

Uwagi dotyczące badanej działalności

Uwaga NIK dotyczy systematycznie zmniejszającej się liczby realizowanych projektów badawczych. Na jednego pracownika naukowego i naukowo-dydaktycznego PL przypadało odpowiednio: po 0,19, 0,18 i 0,17 projektu w latach 2009-2011 oraz 0,13 projektu w 2012 r. Wskaźniki te w czterech wydziałach (na sześć ogółem) były niższe od przeciętnych (WEiI, WBiA, WZ i WPT). Istotnie spadła aktywność pracowników w pozyskiwaniu środków na realizację nowych projektów - wnioskujących o przyznanie środków na ich realizację na 2012 rok było ponad 5-krotnie mniej niż w roku poprzednim.

3. Skuteczność pozyskiwania środków finansowych na działalność naukowo-badawczą

Opis stanu faktycznego

A.1. Pozyskiwanie środków budżetowych na działalność statutową

3.1. Dotacje na działalność statutową przyznane decyzjami MNiSW na podstawie ustawy z 2004 r. (na lata 2009 i 2010) oraz ustawy z 2010 r. (na lata 2011 i 2012) wynosiły:
a) 3.646,3 tys. zł w 2009 r. i 3.065,1 tys. zł w 2010 r., z tego na:
- podstawową działalność statutową jednostek naukowych (art. 11 ust. 1 pkt 1 lit. a–e ustawy z 2004 r.) przyznano 3.233,3 tys. zł na 2009 r., a 2.638,1 tys. zł na 2010 r.
- badania własne (art. 11 ust. 1 pkt 2 ustawy z 2004 r.) przyznano 413,0 tys. zł na 2009 r. i 427,0 tys. zł na 2010 r.
b) 3.822,2 tys. zł na 2011 r. i 3.678,9 tys. zł na 2012 r., z tego na:
- utrzymanie potencjału badawczego jednostek naukowych (art. 18 ust. 1 pkt. 1 lit. a–f ustawy z 2010 r.) przyznano 3.461,6 tys. zł na 2011 r. i 3.308,2 tys. zł na 2012 r.
- działalność jednostek naukowych polegającą na prowadzeniu badań naukowych lub prac rozwojowych oraz zadań z nimi związanych, służących rozwojowi młodych naukowców oraz uczestników studiów doktoranckich (art. 18 ust. 1 pkt 3 ustawy z 2010 r.) przyznano 360,5 tys. zł na 2011 r. i 370,7 tys. zł na 2012 r.
Środki na finansowanie działalności statutowej na 2010 r. były o 15,9% niższe niż na 2009 r., natomiast w 2011 r. PL otrzymała dotację o 24,7% wyższą niż na 2010 r. Według stanu na 30.09.2012 r. środki były o 3,7% niższe niż w roku poprzednim.

Wszystkie wydziały PL składały na kolejne lata budżetowe wnioski o przyznanie środków na finansowanie działalności statutowej. Na próbie czterech wniosków[23] stwierdzono, że były one kompletne i zostały złożone w terminach zgodnych z rozporządzeniami MNiSW z dnia 17.10.2007 r. w sprawie kryteriów i trybu

[21] W tym: WM - 17 (41,5%), WBiA - 10 (24,4%), WEiI - 9 (22%), WZ - 4 (9,8%), WIŚ - 1 (2,4%)
[22] Najaktywniejsze w tym zakresie były: WM - 11 (29,7%), WZ - 9 (24,3%), WEiI - 8 (21,6%), WBiA - pięć (13,5%), WIŚ - trzy (8,1%) oraz jedną WPT (2,7%).
[23] Złożonych na 2011 i 2012 rok przez WM i WEiI.

przyznawania oraz rozliczania środków finansowych na działalność statutową[24] oraz z dnia 05.11.2010 r. w sprawie kryteriów i trybu przyznawania oraz rozliczania środków finansowych na finansowanie działalności statutowej[25]. Wnioski złożone na 2011 rok zostały uzupełnione w terminie zgodnym z § 18 ust. 1 cyt. rozporządzenia MNiSW z dnia 05.11.2010 r.

Najwyższe kwoty dotacji na działalność statutową otrzymywały WEiI i WM natomiast najniższe WZ i WPT.

Środki na finansowanie podstawowej działalności statutowej, o jakie wnioskowały poszczególne wydziały na lata 2009-2010, znacznie odbiegały od dotacji przyznanych przez MNiSW. Najmniejsze środki uzyskały WZ (otrzymana dotacja stanowiła 6% kwoty wnioskowanej na 2009 r. i 5,2% na 2010 r.) oraz WPT (odpowiednio 4,2% i 2,9% kwot wnioskowanych na 2009 r. i na 2010 r.). Największe środki uzyskał WEiI, który otrzymał dotacje w wysokości odpowiednio 60,6% i 53,8% kwot wnioskowanych na 2009 r. na 2010 r.

W przypadku dotacji podmiotowych przyznanych na prowadzenie badań własnych wynosiły one 23,7% kwoty wnioskowanej na 2009 r. i 16,9% kwoty na 2010 r. MNiSW nie uzasadniało w decyzjach przyznania dotacji na niższym poziomie.

We wnioskach złożonych na 2011 i 2012 r. nie określano kwot wnioskowanych.

(dowód: akta kontroli tom I str. 303-306, 370)

3.2. W oparciu o dwa wnioski o przyznanie dotacji na lata 2009 i 2010 na podstawową działalność statutową (WM i WEiI) oraz dostępną w Biurze Współpracy z Zagranicą i Badań Naukowych dokumentację stwierdzono, iż informacje o planowanych do wykonania zadaniach badawczych były zgodne ze stanem faktycznym. Wnioskowane kwoty dotacji i ich struktura wynikały z kosztów planowanych przez te jednostki. Dane w zakresie kosztów poniesionych na poszczególne zadania w roku poprzedzającym rok złożenia wniosków oparto o ewidencję księgową. Planowane do realizacji tematy badawcze były wykazane w załącznikach do wniosków o przyznanie dotacji na kolejne okresy.

3.3. Analiza dwóch wniosków o przyznanie dotacji na utrzymanie potencjału badawczego złożonych na rok 2011 i rok 2012 (WM i WEiI) wykazała, iż zgodnie ze stanem faktycznym zadeklarowano dane o liczbie osób zatrudnionych przy prowadzeniu badań naukowych i prac rozwojowych na podstawie stosunku pracy, dla których dana jednostka była podstawowym miejscem pracy. Brak było możliwości ustalenia w jakim stopniu ujęci we wniosku pracownicy naukowo-dydaktyczni byli zaangażowani do prowadzenia badań naukowych i prac rozwojowych, a w jakim - do realizacji zadań dydaktycznych.

3.4. Na podstawie czterech wniosków, złożonych przez WM i WEiI na rok 2011 i na rok 2012, na podstawie których wydziały te otrzymały najwyższe kwoty dotacji na finansowanie działalności polegającej na prowadzeniu badań naukowych lub prac rozwojowych służących rozwojowi młodych naukowców oraz uczestników studiów doktoranckich stwierdzono, że:

1) we wniosku WM na 2012 r.:

- zawyżono liczbę młodych naukowców o cztery osoby, które przekroczyły 35 r.ż.,
- zawyżono zadeklarowaną liczbę młodych naukowców, którzy mieli „*otwarty przewód doktorski, ale nie byli uczestnikami studiów doktoranckich*", wykazując dwie osoby, które w roku złożenia wniosku były uczestnikami tych studiów, a także trzy osoby, które w roku (przed datą) złożenia wniosku ukończyły 35 rok życia;

2) we wniosku WEiI na 2011 r.:

- w liczbie młodych naukowców, którzy uzyskali stopień naukowy doktora w ostatnich dwóch latach poprzedzających rok złożenia wniosku zawyżono: o sześć

[24] Dz. U. Nr 205, poz. 1489 ze zm.
[25] Dz. U. Nr 218, poz. 1438 ze zm.

osób w przypadku pracowników WEiI i o dwie osoby spoza jednostki, które nie spełniały kryterium wiekowego;
we wniosku WEiI na 2012 r.:
- wykazano tylko jednego młodego naukowca, podczas gdy według stanu na 15.09.2011 r. (dzień złożenia wniosku) kryterium wiekowe spełniało 37 osób;
- jako młodego naukowca wykazano osobę, która uzyskała stopień doktora habilitowanego mimo, że nie spełniała kryterium wiekowego;
- ujęto osoby, które nie spełniały kryterium wiekowego, tj.: liczbę młodych naukowców, którzy uzyskali stopień naukowy doktora w ostatnich dwóch latach poprzedzających rok złożenia wniosku zawyżono: o siedem osób pracujących w WEiI i o trzy osoby spoza Wydziału;

(dowód: akta kontroli tom I str. 322-370)

Wyjaśnienia w powyższych sprawach złożyli - odpowiedzialni za dane zawarte w ww. wnioskach – Prodziekani ds. Nauki (kadencji 2008-2012) WM i WEiI.
Prodziekan ds. Nauki WM wyjaśnił, iż:
- liczbę młodych naukowców zawyżono o cztery osoby z powodu przeoczenia;
- wykazano dwie osoby, które w roku złożenia wniosku były jeszcze uczestnikami studiów doktoranckich", z powodu nieuwzględnienia faktu uzyskania przez nie przedłużenia studiów doktoranckich o 1 rok w stosunku do prawidłowego toku wynikającego z przepisów. Jednocześnie Prodziekan zapewnił, iż w tym samym punkcie wniosku osób tych nie ujęto wśród uczestników studiów doktoranckich i zachowano w ten sposób konsekwencję w przygotowaniu danych, gdyż sumaryczna liczba osób wykazana w tabeli była prawidłowa;
- w przypadku wykazania we wniosku na 2012 rok trzech osób, które w roku (przed datą) złożenia wniosku ukończyły 35 rok życia (dwie w marcu i jedna we wrześniu 2011 r.), Prodziekan wyjaśnił, iż każda z tych osób, w dniu 1.01.2011 r. spełniała kryterium młodego naukowca. Ustawodawca w części tej części wniosku nie wskazuje konkretnej daty przygotowania danych tylko ostateczny termin złożenia wniosku, tj. 15.11.2011 r. (w którym dany wniosek faktycznie został złożony). W związku z tym przyjęcie stanu na 1.01.2011 r. nie jest sprzeczne z żadnym przepisem rozporządzenia. Jednocześnie daje równe szanse na ubieganie się o dofinansowanie (na 2012 rok) dla wszystkich osób, które w 2011 roku kończą 35 lat, w tym również wymienionym. Zdaniem Prodziekana gdyby przyjęto, że dane aktualizowane są na dzień przygotowania lub złożenia wniosku, byłaby to interpretacja działająca na szkodę pracowników jednostki.
Według Prodziekana ds. Nauki WEiI: wykazanie we wnioskach złożonych na 2011 i 2012 rok nieprawidłowych danych spowodowane było błędną interpretacją zapisów zawartych we wzorach wniosków.

(dowód: akta kontroli tom I str.372, 374)

A.2. Pozyskiwanie środków z budżetu państwa na inne (niż statutowa) rodzaje działalności naukowo–badawczej finansowane ze środków na naukę

3.5. Skuteczność pozyskiwania środków na finansowanie projektów i zadań określonych w ustawie z 2004 r. przedstawiała się następująco:
- na projekty badawcze własne: środki pozyskane w wysokości: 4.460,6 tys. zł na 2009 r. (25 decyzji na 71 wniosków) i 6.444,9 tys. zł na 2010 r. (21 decyzji na 89 wniosków), stanowiły odpowiednio 29,7% i 28,1% kwot wnioskowanych;
- na projekty badawcze rozwojowe: na 2009 r. nie pozyskano środków, mimo złożonych pięciu wniosków o łącznej wartości 5.972,3 tys. zł; w wyniku jednego wniosku złożonego na ten cel na 2010 r. (przez WZ) otrzymano 2.000 tys. zł (48,4% kwoty wnioskowanej);
- na projekty celowe: na 2009 r. złożono jeden wniosek i otrzymano środki w kwocie wnioskowanej (przez WM) 900 tys. zł; nie wnioskowano o środki na 2010 r.;

- na działalność wspomagającą badania – na 2009 r. otrzymano 100 tys. zł na finansowanie realizacji „Festiwalu Nauki" (83,3% kwoty wnioskowanej);
- na programy ustanawiane przez Ministra – pozyskano środki w kwocie 19,3 tys. zł na realizację projektu Patent Plus (wsparcie patentowania wynalazków);
Ponadto, na dofinansowanie współpracy naukowej z zagranicą otrzymano środki we (wnioskowanej wysokości) odpowiednio 53,4 tys. zł na 2009 r. i 811,8 tys. zł na 2010 r.) na realizację projektów w ramach Programów Ramowych.

(dowód: akta kontroli tom I str. 404-426)

Skuteczność pozyskiwania środków na finansowanie projektów i zadań określonych w ustawie z 2010 r. przedstawiała się następująco:
- na programy lub przedsięwzięcia ustanawiane przez Ministra: pozyskano na 2011 r. 241,6 tys. zł (20,6% kwoty wnioskowanej przez WM) i 200 tys. zł na 2012 r. (100% kwoty z wniosku WIŚ),
- na inwestycję budowlaną służącą potrzebom badań naukowych lub prac rozwojowych pozyskano w 2011 r. 16.144,7 tys. zł (99,5% kwoty wnioskowanej przez WEiI).
Ponadto, na dofinansowanie projektów realizowanych:
- w ramach współpracy naukowej z zagranicą - pozyskano ze środków na naukę na 2012 r. 490,2 tys. zł (224,5 tys. zł WM i 265,7 tys. zł WBiA),
- z funduszy strukturalnych - otrzymano ze środków na naukę na 2011 r. 8 tys. zł (WM).

(dowód: akta kontroli tom I str. 404-429)

Według wyjaśnień Prorektora ds. Nauki:
- główną przyczyną mniejszej ilości wniosków złożonych na lata 2011 i 2012 była zmiana systemu finansowania nauki. W pierwszym konkursie ogłoszonym przez NCN większość wniosków została odrzucona z przyczyn formalnych (niezaliczenie tematyki badawczej do badań podstawowych), gdyż NCN w bardzo ograniczonym zakresie finansuje projekty z dziedziny nauk technicznych, wspierając badania niemające praktycznego zastosowania. Najbardziej aktywni naukowcy skoncentrowali się na realizacji już przyznanych projektów oraz wyszukiwaniu konkursów w NCBiR, było trudne, ze względu na ogłaszanie ich w ściśle określonej tematyce, nie zawsze pokrywającej się z aktualnymi kierunkami badawczymi realizowanymi w PL;
- składanie wniosków podlegało pewnym wahaniom. Pracownicy realizujący projekty kolejny wniosek składają zwykle w ostatnim roku realizowanego projektu, a nawet po jego zakończeniu i rozliczeniu. Przed zmianą systemu finansowania nauki wiele zespołów złożyło z sukcesem wnioski (w ramach konkursu 40), dlatego kolejnej „fali" intensywniejszego składania wniosków należy się spodziewać w połowie 2013 roku;
- zasady kwalifikowania wniosków przez NCN i NCBiR zmieniają się praktycznie z konkursu na konkurs i obecnie władze Uczelni podjęły działania, aby uczulić pracowników na przestrzeganie kryteriów formalnych oraz pomóc im w składaniu wniosków w j. angielskim (zgodnie z nowymi wymaganiami);
- w konkursach w latach 2008-2010 nie było wniosków odrzuconych z przyczyn formalnych;
- w konkursach przeprowadzonych przez NCN:
a) w pierwszym z czerwca 2011 r. na 41 wniosków 25 nie zostało zakwalifikowanych do II etapu oceny merytorycznej, 11 ze względu na to, że nie dotyczyły badań podstawowych,
b) w drugim z grudnia 2011 r. z 26 wniosków 15 nie przeszło do II etapu oceny merytorycznej, zaś 9 nie spełniało wymagań formalnych (nie zawierały np. indeksu H i sumarycznej liczby cytowań kierownika projektu lub projekt nie obejmował badań podstawowych),

c) w trzecim z czerwca 2012 r. na 12 wniosków do 19.11.2012 r. wydano 5 decyzji odmownych (trzy wnioski nie zostały zakwalifikowane do II etapu oceny merytorycznej, dwa nie spełniały wymogów formalnych).

(dowód: akta kontroli tom I str. 433-434)

3.6. Badanie czterech losowo wybranych wniosków o dotacje na finansowanie projektów badawczych: trzech własnych (promotorskiego złożonego w ramach 34. konkursu, habilitacyjnego i własnego zgłoszonych w 35. konkursie) oraz projektu rozwojowego (z VI konkursu) wykazało, iż MNiSW pozytywnie oceniło planowane kosztorysy i harmonogramy badań projektów promotorskiego i rozwojowego. W przypadku projektów własnego i habilitacyjnego, na ich realizację przyznano środki finansowe we wnioskowanej wysokości, lecz przedstawione w koszty realizacji planowane na 2008 r. (w projekcie własnym - 73,7 tys. zł i habilitacyjnym - 78 tys. zł) uznano za nieadekwatne do harmonogramów i czasu realizacji zadań badawczych w tym okresie. W związku z tym środki na realizację przyznane na 2008 r. zmniejszono o 54,3% (do 33,7 tys. zł) w projekcie własnym i o 61,5% (do 30 tys. zł) w habilitacyjnym.

(dowód: akta kontroli tom II str. 339, 349, 406, 409, tom III str. 8, 30, 125, 129)

3.7. W latach 2009-2012 rady wydziałów zgłaszały kandydatów do ustanawianej przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego nagrody za wybitne osiągnięcia naukowe lub naukowo–techniczne (art. 14a ust. 1 ustawy z 2004 r. i art. 28 ust. 1 ustawy z 2010 r.) Spośród zaproponowanych kandydatów Rektor PL dokonywał wyboru i składał wnioski do Ministra. W okresie objętym kontrolą zgłoszono ośmiu kandydatów, z których żaden (na 26.09.2012 r.) nie otrzymał ww. nagrody.

Decyzją Ministra z dnia 20.10.2011 r. - wydaną na podstawie art. 28 ust. 2 ustawy z 2010 r. - pracownik WEiI, otrzymał stypendium dla wybitnego młodego naukowca przyznane na lata 2011-2013 w kwocie 91.920 zł.

(dowód: akta kontroli tom I str. 435-436)

B. Pozyskiwanie środków z budżetów jednostek samorządu terytorialnego

W latach 2009-2012 na zlecenie j.s.t. zrealizowano łącznie 22 usługi, w tym 21 o charakterze naukowo-badawczym[26]. Wynagrodzenie brutto osiągnięte z tego tytułu wyniosło 298,2 tys. zł, z tego 39% uzyskano w 2009 r. (116,3 tys. zł), 58,9% w 2010 r. (175,7 tys. zł), 1,6% w 2011 r. (4,7 tys. zł) oraz 0,5% do 30.09.2012 r. (1,5 tys. zł). Najwięcej środków (48,1%) pozyskał WM (143,5 tys. zł), a pozostałe jednostki odpowiednio: 23% WBiA (68,7 tys. zł), 14,3% WIŚ (42,7 tys. zł), 8,7% WPT (26 tys. zł), 5,4% WEiI (16 tys. zł) oraz 0,4% WZ (1,3 tys. zł).

(dowód: akta kontroli tom II str. 1-4)

C. Pozyskiwanie środków ze źródeł krajowych, w tym pozabudżetowych

W latach objętych kontrolą zawarto 301 umów na usługowe wykonanie zadań naukowo–badawczych o łącznej wartości brutto 7.265,5 tys. zł, z tego:

- na rzecz przedsiębiorców 222 umowy[27] o wartości brutto 6.903,8 tys. zł (których przedmiotem było sporządzenie m.in. opinii o innowacyjności, ekspertyz, badań, a także opracowania programów komputerowych),
- na zlecenie organów ścigania i wymiaru sprawiedliwości 71 umów o wartości brutto 243,8 tys. zł (opinie i ekspertyzy),
- innych jednostek naukowo-badawczych - 7 umów na kwotę 56,6 tys. zł brutto,
- innych zleceniodawców - umowa o wartości brutto 61,3 tys. zł .

Z tytułu realizacji usług na rzecz przedsiębiorców uzyskano wynagrodzenia w kwocie brutto 6.726 tys. zł, w tym w 2009 r. 1.923,2 tys. zł (28,6%), w 2010 r. 2.058,1 tys. zł (30,6%), w 2011 r. 1.408,8 tys. zł (21%), do 30.09.2012 r. 1.336 tys. zł (19,9%). Największe wpływy (73,9%) osiągnięto za pośrednictwem

[26] W jednym przypadku przedmiotem umowy było wykonanie projektu budowlanego na rzecz j.s.t. przez WBiA.
[27] 71 umów z 2009 r., 42 umowy z 2010 r., 71 umów z 2011 r., 38 umów z 2012 r. (do 30.09.).

WEiI (4.971,1 tys. zł), pozostałe: 21,4% WM (1.440,9 tys. zł), 2,7% WBiA (179,1 tys. zł), 1,9% WZ (127,9 tys. zł), 0,07% WIŚ (4,7 tys. zł) i 0,04% WPT (2,4 tys. zł).
Sporządzenie opinii na zlecenie organów ścigania i wymiaru sprawiedliwości przyniosło: w 2009 r. 93,1 tys. zł, w 2010 r. 90,3 tys. zł, w 2011 r. 44,2 tys. zł oraz 16,2 tys. zł na koniec września 2012 r. 98,6% środków wypracował WM.
Największy udział (77,6%) w realizacji usług na rzecz innych szkół wyższych miał WEiI, który za opracowanie dwóch programów komputerowych otrzymał wynagrodzenie o łącznej wartości 43,9 tys. zł. Pozostała część była wynikiem działalności: WPT (5 tys. zł), WIŚ (4,5 tys. zł), WM (3,7 tys. zł) oraz WZ (2,5 tys. zł).

(dowód: akta kontroli tom II str. 5-41)

D. Pozyskiwanie środków ze źródeł zagranicznych

W latach 2009-2012 (30.09.) realizowano projekty w ramach międzynarodowych Programów Ramowych, które współfinansowane były przez Komisję Europejską z zagranicznych środków finansowych niepodlegających zwrotowi, tj.:
1) WASTESAFE II - wdrożenie pilotażowe systemu bezpiecznego i zrównoważonego gospodarowania odpadami komunalnymi w Bangladeszu w celu poprawy stanu środowiska naturalnego (zrealizowany przez WIŚ w l. 2007-2009);
2) PVs in BLOOM - uruchomienie polityki i strategii wspierających wprowadzenie plantacji farm fotowoltaicznych w celu pobudzenia transformacji na rynku krajowym i unijnym (zrealizowany przez WPT/WIŚ[28] w okresie 01.10.2008-01.10.2011 r.);
3) PLASMA STERILIZATION - zaprojektowanie i wytworzenie kompaktowego stanowiska z wykorzystaniem plazmy nietermicznej do sterylizacji różnych materiałów o małej wytrzymałości na wysokie temperatury (realizowany przez WEiI od 01.02.2010 r.);
4) CEMCAST - rozwój potencjału naukowego w zakresie modelowania kompozytów i materiałów inteligentnych oraz ich zastosowania w lotnictwie i infrastrukturze transportu powierzchniowego (realizowany od 31.03.2010 r. przez WBiA);
5) IRSES Co-ExIn - wzmocnienie potencjału naukowego i dydaktycznego pracowników naukowych poprzez uzyskanie doświadczeń w obszarze przetwarzania polimerowych kompozytów o osnowie termoplastycznej (realizowany przez WM od 01.04.2011 r.);
6) DELILAH - opracowanie konstrukcji optymalnego silnika o zapłonie samoczynnym przystosowanego do zabudowy w śmigłowcu, w celu zmniejszenia emisji związków toksycznych oraz zużycia paliwa małego śmigłowca z zamontowanym silnikiem diesla zamiast konwencjonalnego małego silnika turbowałowego (realizowany od 01.10.2011 r. przez WM).
Łączne przychody otrzymane ze źródeł zagranicznych wyniosły 11.179,2 tys. zł, z tego: 83,5 tys. zł w 2009 r., 8.745,1 tys. zł w 2010 r., 1.985,6 tys. zł w 2011 r. oraz 365,1 tys. zł na 30.06.2012 r.
W I kwartale 2009 r. formalnie zamknięto realizację dwóch projektów, których finansowanie zakończyło się w 2008 r., tj.: RAPIDO (WZ) oraz MCMACM - „Wspólne materiały kompozytowe stosowane w lotnictwie, budownictwie inżynierii mechanicznej: teoretyczne modelowanie i weryfikacja eksperymentalna" (WBiA).

(dowód: akta kontroli tom II str. 42-52)

W latach 2009-2011[29] złożono 22 wnioski na kwotę 77.739,3 tys. zł o dofinansowanie realizacji projektów naukowo–badawczych w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka. W efekcie zawarte zostały trzy umowy na łączną kwotę dofinansowania 3.392,5 tys. zł (4,4% wartości złożonych wniosków), z tego 85% (2.883,5 tys. zł) ze środków funduszy strukturalnych UE. Przychody jakie z tego tytułu osiągnięto wyniosły:

[28] Do 30.09.2010 r. WPT, a od 01.10.2010 r. WIŚ, w związku ze zmianą jednostki org. przez prof. J. Olchowika.
[29] W 2012 r. nie składano wniosków.

- 1.076,9 tys. zł z realizacji (w WBiA od IV 2009 do I 2012 r.) projektu „Innowacyjna technologia produkcji zeolitów z popiołów lotnych",
- 1.631,6 tys. zł z realizacji (od X 2009 r. do X 2011 r. w WM) projektu "zasilanie wodorem silnika Wankla",
- 14,5 tys. zł na realizację (od IV 2011 r. w WM) projektu „ochrona patentowa i promocja układu zdalnego sterowania mechanicznymi zabezpieczeniami dostępu za pomocą urządzeń mobilnych".

Ponadto, PL (WM) uczestniczyła (od 2008 r.) jako partner, w realizacji projektu „Nowoczesne technologie materiałowe stosowane w przemyśle lotniczym" w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka. Beneficjentem projektu była Politechnika Rzeszowska. Przychody PL z tego tytułu (na 30.06.2012 r.) wyniosły 8.768,9 tys. zł (ze źródeł zagranicznych).

(dowód: akta kontroli tom II str. 53-59)

Ustalone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1) wykazanie nierzetelnych danych (w zakresie liczby młodych naukowców i nadanych im stopni naukowych) w trzech na cztery badane wnioski, złożone do MNiSW o przyznanie środków publicznych na finansowanie działalności statutowej (na lata 2011-2012) – w części przeznaczonej na prowadzenie badań naukowych i prac rozwojowych służących rozwojowi młodych naukowców i uczestników studiów doktoranckich. Odpowiedzialność ponoszą Prodziekani ds. Nauki WM i WEiI kadencji 2008-2012.

Uwagi dotyczące badanej działalności

W latach 2009-2010 na 167 wniosków o złożonych o przyznanie środków na finansowanie projektów badawczych tylko siedem (4,2%) dotyczyło projektów badawczych zorientowanych na zastosowanie ich wyników w praktyce. Uzyskano tylko dotacje na finansowanie realizacji dwóch projektów (celowego i rozwojowego).

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność w badanym obszarze, mimo stwierdzonej nieprawidłowości.

4. Ewidencjonowanie i wykorzystanie środków na działalność naukowo-badawczą

Opis stanu faktycznego

4.1. Według postanowień Statutu PL:
- Senat ustala zasady podziału pomiędzy jednostki organizacyjne PL środków finansowych pochodzących z dotacji budżetowych, przeznaczonych na działalność dydaktyczną i badania własne (§ 120 ust. 1);
- Rektor Uczelni ustala zasady rachunkowości, które szczegółowo regulują ewidencję i rozliczanie kosztów (§ 120 ust. 2);
- dysponowanie środkami przyznanymi Uczelni odbywa się według zasad ustalanych przez Senat, w ramach planu rzeczowo-finansowego (§ 121 ust. 1);
- dysponentami środków przeznaczonych na finansowanie prac badawczych, prowadzonych przez pracowników PL lub ich zespoły są osoby lub zespoły, którym te środki przyznano (§ 121 ust. 2);
- zasady finansowania działalności badawczej uchwala Senat (§ 121 ust. 3).

Uchwałą nr 1/2007/I z 8.02.2007 r. Senat PL[30] określił zasady finansowania działalności badawczej i podziału środków na badania własne. Uregulowane w niej

[30] Działając m.in. na podstawie ustawy z 2004 r. w związku z § 120 ust. 1 i § 121 ust. 3 Statutu PL.

zostały kwestie odnoszące się do procedury składania wniosków o przydział środków na działalność statutową, finasowanie badań własnych służących rozwojowi naukowemu młodej kadry oraz kształtowaniu specjalizacji naukowej poszczególnych katedr i instytutów (tzw. „grant wewnętrzny”[31]), inwestycje służące potrzebom badań naukowych lub prac rozwojowych i projektów badawczych finansowanych przez MNiSW. Przedmiotowa uchwała była dwukrotnie zmieniona[32] i według stanu na 30.09.2012 r. należała do aktów wewnętrznych obowiązujących w PL, mimo że nie była dostosowana do systemu (zasad) finansowania nauki wprowadzonego ustawą z 2010 r. i obowiązującego od 01.10.2010 r.
Prorektor ds. Nauki Marzenna Dudzińska wyjaśniła, iż ustawa nie nakłada za Uczelnię obowiązku opracowania tego dokumentu.
Postanowienia § 121 ust. 3 Statutu wskazują Senat Uczelni jako organ właściwy do ustalenia zasad finansowania działalności badawczej.

(dowód: akta kontroli tom I str. 20, tom II str. 62-70, 72)

4.2. Zasady rozliczania kosztów i przychodów, w tym pochodzących z działalności naukowo–badawczej, Rektor PL ustalił w zarządzeniu nr 31/2007 z 31.05.2007 r. w sprawie zasad rachunkowości (część IV. załącznika). Natomiast regulacje dotyczące kosztów pośrednich w działalności badawczej określono w zarządzeniu Rektora nr 31/2009 wydanym 31.03.2009 r. Koszty te określono odpowiednio w wysokości: 30% dla prac realizowanych w ramach działalności statutowej; *„co najmniej 10%”* w projektach badawczych promotorskich*; „co najmniej 20%”* w projektach badawczych własnych, habilitacyjnych, rozwojowych, zamawianych i specjalnych, celowych oraz dla innych projektów badawczych realizowanych w PL*; „nie mniej niż 20%”* w pracach wykonywanych na zamówienie przedsiębiorców i innych podmiotów.

(dowód: akta kontroli tom II str. 74-80)

4.3. Ewidencja kosztów działalności naukowo-badawczej prowadzona była w układzie zapewniającym sporządzanie sprawozdań finansowych. Umożliwiała ona rozliczanie kosztów w powiązaniu z przychodami uzyskanymi na realizację poszczególnych zadań i projektów finansowanych ze środków na naukę. Ewidencja syntetyczna i analityczna prowadzona była oddzielne dla działalności statutowej, a także dla realizowanych projektów badawczych oraz badań naukowych i prac rozwojowych młodych naukowców. Ewidencjonowano przychody i koszty ze sprzedaży usług badawczych, a także programów i przedsięwzięć określanych przez Ministra. Ewidencję analityczną prowadzono na poziomie: wydziału i katedry bądź instytutu stosownie do struktury organizacyjnej.
Według przyjętych w PL zasad rachunkowości dotacje otrzymane na działalność statutową i naukowo-badawczą ewidencjonowane były na koncie 843 „rozliczenia międzyokresowe przychodów działalności badawczej” i równolegle do wysokości ponoszonych kosztów przenoszone były na przychody tej działalności (odpowiednie konta syntetyczne). W efekcie rozliczania przychodów do wysokości poniesionych kosztów działalność badawcza rozliczana była bezwynikowo, a przychody tej działalności wykazane w sprawozdaniach F-01/s (i na kontach zespołu „7”) nie odzwierciedlały rzeczywistego przepływu otrzymanych środków.

(dowód: akta kontroli tom II str. 81-84)

4.4. W latach 2009-2011 PL otrzymała 68.908,8 tys. zł na finansowanie działalności naukowo-badawczej, z tego 38.952,7 tys. zł (56,5%) zostało wykorzystanych.

4.4.1. Środki otrzymane na podstawie ustawy z 2004 r. wyniosły: w 2009 r. 31.091,7 tys. zł (z tego 5.373,5 tys. zł pochodziło z poprzedniego okresu), w 2010 r. 18.962,5 tys. zł (5.627,5 tys. zł z poprzedniego roku), w 2011 r. 12.853,1 tys. zł (5.726,4 tys. zł z poprzedniego okresu). Wysokość kosztów poniesionych równa

[31] Przydziału dokonywał Prorektor ds. Nauki w oparciu o opinię Komisji ds. Oceny i Odbioru Wyników badań Naukowych.
[32] Uchwałami Senatu nr 6/2009/I z dnia 26.02.2009 r. oraz nr 37/2009/VIII z dnia 30.12.2009 r.

była: 12.526,7 tys. zł w 2009 r., 13.236,1 tys. zł w 2010 r. oraz 10.703,9 tys. zł w 2011 r. Oznaczało to wykorzystanie środków będących w dyspozycji PL w wysokości: 40,3% w 2009 r., 69,8% w 2010 r. oraz 83,3% w 2011 r.
Wykorzystanie środków na poszczególne zadania wyniosło:
- w przypadku działalności statutowej wykorzystano: 52,9% w 2009 r., 44,9% w 2010 r. oraz 100% w 2011 r. (z 8.269,1 tys. zł w 2009 r., 6.770,8 tys. zł w 2010 r. oraz 2.730,5 w 2011 r.);
- na finansowanie projektów badawczych (własnych, rozwojowych i celowych) wydatkowano odpowiednio 77%, 78,8% oraz 76,6% (z 7.418,3 tys. zł w 2009 r., 9.957,2 tys. zł w 2010 r. oraz 8.223,5 tys. zł w 2011 r.);
- z kwot na programy lub przedsięwzięcia określane przez Ministra (w wysokości odpowiednio: w 2009 r. 153,7 tys. zł, w 2010 r. 51 tys. zł i 45 tys. z w 2011 r.) wykorzystano 100% w 2009 r. oraz 11,8% w 2010 r. W 2011 r. w ogóle nie poniesiono kosztów z tego tytułu i 45 tys. zł pozostało do wykorzystania w 2012 r.

(dowód: akta kontroli tom II str. 85-91)

Na podstawie ewidencji księgowej PL ustalono, że w przychodach działalności naukowo-badawczej w 2009 roku nie ujęto 100.000 zł przyznanych Uczelni przez MNiSW ze środków na naukę (informacja z dnia 27.07.2009 r.), na dofinansowanie działalności wspomagającej badania (art. 7 ust. 1 pkt 6 oraz art. 14 ust. 1 ustawy z 2004 r.), tj. organizację Festiwalu Nauki. Przedmiotowe zadanie było realizowane przez PL na podstawie umowy zawartej z Ministerstwem w dniu 11.08.2009 r.
Według danych księgowych środki otrzymane i koszty poniesione na ten cel zostały zaksięgowane na kontach działalności dydaktycznej, tj. po stronie przychodowej na koncie 722 oraz po stronie kosztowej na koncie 511. W konsekwencji w sprawozdaniu F-01/s za 2009 rok o 100.000 zł zawyżono przychody i koszty działalności dydaktycznej i zaniżono przychody i koszty działalności badawczej.
Kwestor PL Janina Księska wyjaśniła, iż przyczyną tego stanu faktycznego było uznanie przez nią, że ww. środki nie dotyczą podstawowej działalności badawczej.

(dowód: akta kontroli tom II str. 83, 96-116)

4.4.2. Środki uzyskane w 2011 r. na podstawie ustawy z 2010 r. wyniosły łącznie 6.001,5 tys. zł, w tym: 2.121,6 tys. zł na projekty badawcze własne, 3 852,1 tys. zł na działalność statutową (z tego 3 491,6 tys. zł na utrzymanie potencjału badawczego, a 360,5 tys. zł na prowadzenie badań naukowych i prac rozwojowych służących rozwojowi młodych naukowców i uczestników studiów doktoranckich).
Koszty jakie poniesiono w 2011 r. na realizację ww. zadań wyniosły 2.486,0 tys. zł, co stanowiło 41,4% środków otrzymanych. Kwota 3.515,5 tys. zł, stanowiąca 58,6% środków otrzymanych pozostała do wykorzystania w roku następnym. Wydatkowanie środków przyznanych na poszczególne zadania przedstawiało się następująco: na projekty badawcze własne 63,3%, a z dotacji statutowej 29,4% (w tym 28,9% środków na utrzymanie potencjału badawczego).

(dowód: akta kontroli tom II str. 85-93)

Dotacja celowa na prowadzenie badań naukowych i prac rozwojowych służących rozwojowi młodych naukowców i uczestników studiów doktoranckich, przyznana na 2011 r. poszczególnym jednostkom organizacyjnym[33], wyniosła łącznie 360,5 tys. zł. Na 31.12.2011 r. wykorzystano 36,7%[34] środków, a na 30.06.2012 r. 62,8%[35]. Dotacja przyznana na 2012 r. w wysokości 370,7 tys. zł została wykorzystana na koniec III kwartału 2012 r. w 0,7% (2,5 tys. zł).
Zgodnie z art. 19 ust. 6 ustawy z 2010 r. środki finansowe przyznane na finansowanie działalności statutowej niewykorzystane w danym roku

[33] Decyzjami Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 21 marca 2011 r.
[34] Z tego WBiA – 92,2%, WEiI – 31,9%, WM – 25,2%, WIŚ, WPT i WZ nie wydatkowały środków.
[35] WBiA – 99%, WM – 69,7%, WEiI – 53,9%, WZ – 24,3%, WIŚ i WPT nie wydatkowały środków.

kalendarzowym pozostają w jednostce naukowej na rok następny, z przeznaczeniem na cel, na jaki zostały przyznane.
Prorektor ds. Nauki nie odniosła się do przyczyn niskiego wykorzystania środków przez poszczególne jednostki Uczelni.

(dowód: akta kontroli tom I str. 375, tom II str. 72-73)

Badanie losowo wybranych wydatków zrealizowanych w 2011 i 2012 r. przez Wydział Mechaniczny ze środków ww. dotacji celowej przyznanej na 2011 rok decyzją Ministra z marca 2011 r. - wykazało, iż 553,60 zł zostało wykorzystane w październiku 2011 r. i lutym 2012 r. na wydatki poniesione dla pracownika PL niebędącego młodym naukowcem (w świetle definicji zawartej w art. 2 pkt 19 ustawy z 2010 r.) lub uczestnikiem studiów doktoranckich. Przedmiotowy stan faktyczny dotyczył doktora J.B.[36] z Katedry Inżynierii Materiałowej.
Według wyjaśnienia udzielonego przez Dziekana WM środki przyznane na 2011 r. podzielone zostały decyzją Komisji ds. Nauki WM, zgodnie z obowiązującym w tej jednostce Regulaminem (podziału dotacji). Kwoty przyznane imiennie poszczególnym pracownikom wyszczególnione zostały w piśmie Prodziekana ds. Nauki WM z 05.09.2011 r. Z informacji tej wynikało, że we wrześniu 2011 r. doktorowi J.B. przyznano środki w kwocie 10.264,12 zł, z terminem ich wykorzystania do dnia 31.12.2012 r.

(dowód: akta kontroli tom I str. 376-378, 382-387, 397-398, 400, 402)

4.4.3. Przychody z tytułu realizacji usług naukowo-badawczych na rzecz przedsiębiorców, j.s.t. i innych podmiotów wyniosły: w 2009 r. 3.299,2 tys. zł, w 2010 r. 2.746,6 tys. zł, a w 2011 r. 1.193 tys. zł i równe były kosztom poniesionym na ten cel.

(dowód: akta kontroli tom I str. 85-91)

4.4.4. Środki pozyskane ze źródeł zagranicznych przedstawiały się następująco: w 2009 r. 9.096,0 tys. zł, w 2010 r. 15.830,3 tys. zł, a w 2011 r. 5.944,6 tys. zł. W latach tych dysponowano jednocześnie kwotami niewykorzystanymi w poprzednich okresach, dlatego w dyspozycji Uczelni pozostawały środki w łącznej wysokości: 11.238,4 tys. zł w 2009 r., 15.992,5 tys. zł w 2010 r. i 14.304,1 tys. zł w 2011 r. Koszty jakie poniesiono na realizację projektów z Programów Ramowych i finansowanych z funduszy strukturalnych UE wyniosły odpowiednio: 8.172,9 tys. zł, 7.633 tys. zł i 8.511 tys. zł. Oznaczało to wykorzystanie środków na poziomie: 72,7% w 2009 r., 47,7% w 2010 r. oraz 59,5% w 2011 r.

(dowód: akta kontroli tom I str. 85-91)

4.5. Koszty bezpośrednie działalności naukowo-badawczej, poniesione w latach 2009-2011, wyniosły 22.189,9 tys. zł w 2009 r., 21.902,5 tys. zł w 2010 r. oraz 21.160,6 tys. zł w 2011 r. i stanowił odpowiednio: 92,5%, 92,7% i 92,4% kosztów działalności naukowo-badawczej. Ich wysokość i struktura wyniosła:

Wyszczególnienie	2009		2010		2011	
	tys. zł	(%)	tys. zł	(%)	tys. zł	(%)
wynagrodzenia ogółem, w tym:	8 895,2	**37,1**	9 093,9	**38,5**	8 118,3	**35,5**
- osobowe	1 104,5	12,4	1 022,9	11,2	1 924,3	23,7
- bezosobowe (z umów zlecenia i umów o dzieło)	2 840,9	31,9	2 115,9	23,3	1 753,1	21,6
- honoraria* (z tytułu umów o dzieło)	4 949,8	55,7	5 955,1	65,5	4 440,9	54,7
narzuty na wynagrodzenia	950,0	**4,0**	873,0	**3,7**	844,6	**3,7**
inne świadczenia na rzecz pracowników	95,5	**0,4**	32,1	**0,1**	31,2	**0,1**
zakup aparatury naukowo – badawczej	3 650,1	**15,2**	6 790,9	**28,8**	5 494,8	**24,0**
pozostałe koszty rodzajowe**	3 553,4	**14,8**	1 091,9	**4,6**	1 483,3	**6,5**
zużycie materiałów	2 500,2	**10,4**	1 602,7	**6,8**	1 591,1	**6,9**
podróże służbowe	1 644,7	**6,8**	1 501,2	**6,3**	2 034,0	**8,9**
usługi obce	792,7	**3,3**	904,5	**3,8**	1 563,3	**6,8**
amortyzacja	108,1	**0,5**	12,4	**0,1**	0,0	**0,0**

[36] J.B. w dniu 28.07.2010 r. ukończył 35 rok życia.

*honoraria – wynagrodzenia wypłacone na podstawie umów o dzieło, w których koszty uzyskania przychodu wynoszą 50% (w związku z prawami autorskimi).
**np. tłumaczenia, ekspertyzy, łączność komputerowa, import czasopism, patenty, licencje.

Najwyższe pozycje kosztów stanowiły wynagrodzenia wraz z narzutami (41,1% w 2009 r., 42,2% w 2010 r. i 39,2% w 2011 r.) oraz zakupy aparatury (odpowiednio: 15,2%, 28,8% oraz 24%).

(dowód: akta kontroli tom II str. 118)

4.6. Wartość środków otrzymanych i kosztów poniesionych na realizację trzech wybranych rodzajów projektów badawczych (własnych, celowych i rozwojowych) przedstawiała się następująco (w tys. zł):

Wyszczególnienie projektów	2009			2010			2011			2012
	przechodzące	otrzymane	koszty	przechodzące	otrzymane	koszty	przechodzące	otrzymane	koszty	przechodzące
własne	1 287,8	3 595,9	**3 421,5**	1 462,2	3 409,4	**3 393,8**	1 477,8	5 283,6	**4 977,2**	1 784,2
rozwojowe	61,1	1 173,5	**992,3**	242,3	3 143,3	**2 749,4**	636,2	2 747,5	**2 462,8**	920,9
celowe	0,0	1 300,0	**1 300,0**	0,0	1 700,0	**1 700,0**	0,0	200,0	**200,0**	0,0
RAZEM	1 348,9	6 069,4	**5 713,8**	1 704,5	8 252,7	**7 843,2**	2 114,0	8.231,1	**7 640,0**	2 705,1

Relacje pomiędzy poniesionymi kosztami a środkami pozostającymi w dyspozycji w danym roku (w tym przechodzącymi z poprzedniego okresu) wskazywały, iż:
- w projektach własnych koszty poniesione wyniosły odpowiednio: 95,2%, 99,5% i 94,2% środków otrzymanych (70,1%, 69,7%, 73,6% środków w dyspozycji);
- w projektach rozwojowych poniesiono koszty na poziomie: 84,6%, 87,5% i 89,6% środków otrzymanych (80,4%, 81,2%, 72,8% środków w dyspozycji);
- w projektach celowych koszty równe były środkom otrzymanym na ten cel.

Dla wszystkich wymienionych rodzajów projektów (oddzielnie dla każdego pojedynczego projektu) prowadzono ewidencję kosztów. Analiza wysokości i struktury kosztów poniesionych na realizację ww. rodzajów projektów wykazała:
- w latach 2009-2010 największą pozycję w kosztach projektów badawczych własnych stanowiły zakupy materiałów, aparatury i usług (44,3% w 2009 r. i 47,6% w 2010 r.), a na wynagrodzenia przeznaczono 37,5% i 35,7% kosztów. W okresie 2011-2012 (I p.) najwyższe pozycje kosztowe stanowiły wynagrodzenia (45,6% w 2011 r. i 43,3% w I p. 2012 r.), a środki przeznaczone na zakup materiałów, aparatury i usług wyniosły odpowiednio: 32,5% oraz 37,2%. W okresie tym podróże służbowe pochłonęły: 6,8%, 5,7%, 7,6% i 6,1% kosztów;
- w latach 2009, 2010, oraz I p. 2012 r. największą pozycję kosztów projektów rozwojowych stanowiły wynagrodzenia (54,7% w 2009 r., 51,3% w 2010 r. i 40,4% w I p. 2012 r.). Wyjątkiem był 2011 r., w którym koszty wynagrodzeń wyniosły 34,2%. Na zakup materiałów, aparatury i usług wydatkowano najwięcej w 2011 r. (50,2%). W pozostałym okresie koszty te kształtowały się na poziomie: 28,1% w 2009 r., 31,2% w 2010 r. oraz 36,9% w I p. 2012 r. Systematycznie wzrastał udział kosztów podróży służbowych, gdyż wynosił odpowiednio: 1,8% w 2009 r., 2,6% w 2010 r., 3,7% w 2011 r. oraz 5,4% za I p. 2012 r.;
- największą pozycję kosztów przy realizacji projektów celowych stanowiły wynagrodzenia, które pochłonęły odpowiednio 62,2% środków w 2009 r., 60,7% w 2010 r. oraz 53,9% w 2011 r. Najniższe koszty poniesiono zaś na zakup materiałów, aparatury i usług, gdyż stanowiły one odpowiednio: 2,8%, 2,4% oraz 0,4%. W okresie tym systematycznie wzrastały koszty podróży służbowych, które wynosiły: 2,7% w 2009 r., 3,2% w 2010 r. oraz 5,6% w 2011 r.

(dowód: akta kontroli tom II str. 119)

4.7. Wyniki analizy przeprowadzonej na dokumentacji czterech losowo wybranych projektów (zakończonych i rozliczonych): promotorskiego[37], habilitacyjnego[38],

[37] Nr PB 4951/T02/2008/34
[38] Nr PB 2890/T02/2008/35

własnego[39] i rozwojowego[40], na których realizacje PL otrzymała środki w łącznej kwocie 2.030.840 zł przedstawione zostały poniżej w pkt od 4.7.1. do 4.7.9.

4.7.1. Wszystkie projekty zostały zrealizowane w terminach zgodnych z umowami, z tym że w jednym przypadku (projektu promotorskiego) termin zakończenia realizacji był dwukrotnie przedłużany (łącznie o 6 m-cy) z powodów: „pracochłonności wykonania niektórych badań" oraz „długotrwałej absencji promotora (kierownika projektu) i złożoności analiz laboratoryjnych".

Terminowo przekazano do MNiSW roczne i końcowe raporty z realizacji projektów.

(dowód: akta kontroli tom II 392-393, 486-487, tom III str. 107-108, 216)

4.7.2. W żadnym z objętych badaniem projektów MNiSW (NCBiR) nie zakwestionowało rzetelności przekazanych rozliczeń okresowych i końcowych (raportów z realizacji projektów), w tym merytorycznych i finansowych.

(dowód: akta kontroli tom II str. 417, tom III str. 43, 216)

- W przypadku projektu promotorskiego w raporcie końcowym (w pkt 9 „ocena realizacji projektu przez jednostkę naukową") kierownik projektu nie ujawnił żadnych informacji wskazujących na jakiekolwiek problemy z jego realizacją, w tym dotyczących stopnia jego zaawansowania i nieosiągnięcia zakładanych celów. Dopiero po upływie siedmiu miesięcy od zakończenia realizacji projektu, w piśmie skierowanym do MNiSW pod koniec kwietnia 2011 r., poinformował Ministerstwo o nie w pełni zrealizowanym zakresie badań, które w trakcie realizacji projektu zostały rozszerzone oraz o nieuzyskaniu wyników, które umożliwiłyby obronę pracy doktorskiej. W następstwie pisma - na początku czerwca 2011 r. - Ministerstwo zażądało zwrotu całości dotacji (58.300 zł) w związku z uznaniem umowy za niewykonaną. W wyniku – skierowanej do Ministra - prośby kierownika projektu popartej przez Prorektora ds. Nauki, MNiSW odstąpiło od żądania i uznało projekt za zrealizowany (dane w tym zakresie zawarte zostały w pkt 5.3. niniejszego wystąpienia pokontrolnego).

(dowód: akta kontroli tom II str. 350-364, 386-391)

- We wniosku o finansowanie projektu badawczego habilitacyjnego (cz. F. Kosztorys projektu, pkt 2 kalkulacja poszczególnych pozycji kosztorysu ppkt 3 lit. e) ujęto 10.000 zł na „publikację rozprawy habilitacyjnej". Na tej podstawie w harmonogramie wykonania projektu badawczego (zał. nr 1 do umowy z MNiSW) uwzględniono zadanie „sporządzenie i opublikowanie rozprawy habilitacyjnej", na które zaplanowano 10.000 zł. W raporcie końcowym z realizacji projektu wśród zadań badawczych „zakończonych" we wrześniu 2010 r. wykazano 10.000 zł jako „koszty poniesione ze środków projektu" na „sporządzenie i opublikowanie rozprawy habilitacyjnej". W dokumentacji księgowej stanowiącej podstawę rozliczenia projektu nie było dowodów potwierdzających poniesienie wydatków na ten cel, a faktyczne zakończenie sporządzania rozprawy i jej publikacja nastąpiły dopiero w 2011 r., tj. po zakończeniu realizacji projektu.

Kierownik projektu wyjaśnił, iż na zakończenie realizacji projektu była gotowa jedynie wstępna wersja rozprawy habilitacyjnej, dlatego nie było możliwe jej opublikowanie w tym okresie.

Mimo to w ww. raporcie końcowym (rozliczeniu) kierownik projektu wykazał realizację zadania „publikacja rozprawy" i koszty poniesione na ten cel.

(dowód: akta kontroli tom II str.418, 424-425, 488-495, 497-498)

- W raportach z realizacji projektu własnego, tj. rocznym (z 30.03.2010 r.) i końcowym (z 18.11.2010 r.) w uzasadnieniu „konieczności przesunięcia realizacji zadań 5, 6 i 7", określonych w harmonogramie (stanowiącym integralną część umowy z MNiSW), powołano „niemożność zakupu w założonym terminie niezbędnej aparatury", ze względu na „przedłużające się procedury przetargowe".

[39] Nr PB 3110/T02/2008/35

[40] Nr PBR 457/R/T02/2009/06

Według danych zawartych w skierowanym do MNiSW wniosku o przyznanie środków na finansowanie projektu, niezbędna do jego realizacji aparatura badawcza w postaci: światłowodowego układu monitorowania procesu spalania, kamer (szybkiej cyfrowej i termowizyjnej), analizatorów widma optycznego, wysokiej klasy oscyloskopów oraz analizatorów koncentracji spalin, była dostępna w PL i Instytucie Energetyki w Warszawie.
Według dokumentacji związanej z realizacją projektu z jego środków (od marca do maja 2010 r.) zakupiono: zestaw do akwizycji danych pomiarowych, przenośny analizator gazów spalinowych z wyposażeniem, boroskop do pracy w wysokich temperaturach oraz UPS zasilacz SMART. Zapotrzebowania, które uruchamiały realizację ww. zakupów, zostały złożone w marcu 2010 r., a zakupów dokonano bez zbędnej zwłoki w stosunku do daty zapotrzebowania.
Według wyjaśnienia kierownika projektu: jednym z ważniejszych urządzeń pozwalających na realizację zadań przewidzianych w projekcie był zakup - ze środków pozaprojketowych (dotacji z Funduszu Nauki i Technologii Polskiej) - systemu do emisyjnego badania procesów spalania. Zapotrzebowanie na zakup przedmiotowej aparatury zostało złożone 22.09.2009 r., a realizacja nastąpiła 21.06.2010 r. Zdaniem kierownika projektu wpłynęło to na konieczność przesunięcia terminów realizacji zadań wynikających z harmonogramu projektu.
System do emisyjnego badania procesów spalania został zakupiony trzy miesiące przed zakończeniem realizacji projektu.

(dowód: akta kontroli tom III str. 5-9, 33, 39, 52, 66-90, 116-120)

4.7.3. W celu rozliczenia otrzymanych dotacji w Kwesturze PL prowadzona była ewidencja kosztów rodzajowych badanych projektów. Dowody księgowe potwierdzające poniesienie kosztów w ramach realizowanych projektów, przekazywane były do tej komórki w celu ich ujęcia w ewidencji księgowej i uwzględnienia w kwartalnych rozliczeniach kosztów.

(dowód: akta kontroli tom II str. 81)

4.7.4. W poniższym zestawieniu przedstawiono wysokość dotacji przyznanych na realizację badanych projektów przez MNiSW oraz ich wykorzystanie:

Wyszczególnienie	projekt promotorski		projekt habilitacyjny		projekt własny		projekt rozwojowy	
	tys. zł	(%)	tys. zł	(%)	tys. zł	(%)	tys. zł	(%)
Środki przyznane	58,3	100	322,4	100	457,8	100	1.192,3	100
Koszty poniesione razem	58,3	**100**	322,4	**100**	457,8	**100**	1.192,3	**100**
w tym koszty **bezpośrednie**	53,0	**90,9**	297,0	**92,1**	403,2	**88,1**	1.002,0	**84,0**
wynagrodzenia z pochodn.	20,0	34,3	85,0	26,4	177,7	38,8	619,3	51,9
materiały	29,5	50,6	18,7	5,8	22,7	5,0	17,1	1,4
aparatura i urządzenia	-	-	169,6	52,6	108,5	23,7	65,3	5,5
usługi obce	0,5	0,9	22,0	6,8	50,2	11,0	239,2	20,1
podróże służbowe	3,0	5,1	1,7	0,5	44,0	9,6	61,1	5,1
pozostałe koszty	33,0	56,6	212,0	65,7	225,5	49,3	383,0	32,1

Rozliczenie kosztów projektów przedstawione w raportach końcowych było zgodne z grupami kosztów planowanych na etapie wnioskowania o dotacje. W przypadku projektu rozwojowego przekroczono kwotę przeznaczoną na wynagrodzenia o 290,20 zł, przy zachowaniu kwoty przyznanej na finansowanie projektu ogółem.

(dowód: akta kontroli tom II str. 335, 429, tom III str. 44, 148-149)

- W przypadku projektu własnego stwierdzono wykorzystanie środków w wysokości 20.592,83 zł, na sfinansowanie wydatków niezwiązanych z jego realizacją, tj. udziału w konferencjach i kongresie osób, które nie należały do zespołu realizującego projekt (zatrudnionych w Katedrze, którą kierował kierownik projektu). I tak wydatkowano: 9.200,83 zł za udział w IV Konferencji Naukowej NEET 2009 dodatkowych pięciu pracowników; 4.392 zł za udział w XII Konferencji TAL 2009 dodatkowych czterech osób, 7.000 zł za udział dodatkowych siedmiu pracowników w III Kongresie Inżynierii Środowiska (zorganizowanym przez Wydział Inżynierii Środowiska PL).

Kierownik projektu wyjaśnił, iż „wysłanie" dodatkowych osób, które nie należały do zespołu wykonawców, spowodowane było potrzebą pełnej prezentacji wyników badań projektu, gdyż na zebraniach Katedry prezentowane były rezultaty prac i osoby te były „w pełni gotowe" do realizacji tych zadań.

(dowód: akta kontroli tom III str. 39, 48, 53-65, 114)

- Ze środków projektu habilitacyjnego dokonano zakupu notebooka wraz z oprogramowaniem i wyposażeniem za kwotę 8.899,90 zł, mimo że w zaakceptowanym przez MNiSW wniosku o finansowanie projektu badawczego nie zaplanowano takich wydatków.

Zapotrzebowanie na zakup komputera zostało złożone w dniu 15.06.2010 r. w Dziale Gospodarki Materiałowej i Zaopatrzenia PL, a nabycie sprzętu nastąpiło 08.09.2010 r., tj. trzy dni przed zakończeniem realizacji projektu (11.09.2010 r.).

Zdaniem kierownika projektu: zakupiony komputer wraz z oprogramowaniem mieścił się merytorycznie w pozycji aparaturowej: stanowisko do badania sił i naprężeń w układzie koło – podłoże odkształcalne, które było zgodne z wnioskiem i umową. We wniosku nie uszczegółowiono składu stanowiska badawczego. Ponieważ zakupu dokonano po wykonaniu znacznej części badań okazało się, że doposażenie stanowiska o dodatkową aparaturę przyniesie znaczne korzyści.

W złożonym do MNiSW wniosku o finansowanie projektu, w „kalkulacji poszczególnych pozycji kosztorysu" w części dotyczącej „opisu planowanych zakupów lub wytworzenia aparatury naukowo-badawczej", wymieniono „stanowisko do badań sił i naprężeń w układzie koło – podłoże odkształcalne." W jego składzie wskazane zostały następujące podzespoły: dynamometr do pomiaru sił na kole (4 sztuki), układ akwizycji bezprzewodowej transmisji danych pomiarowych (4 sztuki), głowice trójosiowe do pomiaru nacisków w podłożu (4 sztuki) oraz system synchronizacji pomiarów i nacisków". Wśród elementów stanowiska nie wymieniono notebooka. Według harmonogramu realizacji zadań badawczych (cz. E raportu końcowego) realizacja ostatniego etapu badań przeprowadzonych w ramach projektu miała miejsce w kwietniu 2010 r.

(dowód: akta kontroli tom II str. 406-407, 422, 426, 444-448, 498)

4.7.5. Na zakup usług obcych, związanych z realizacją projektów, wydatkowano łącznie 312 tys. zł, z tego: 0,53 tys. zł w projekcie promotorskim, 22 tys. zł w projekcie habilitacyjnym, 50,2 tys. zł w projekcie własnym i 239,2 tys. zł w projekcie rozwojowym. Stanowiło to od 0,9% do 20,1% ich budżetów. Na podstawie dostępnej dokumentacji nie stwierdzono wśród usługodawców pracowników Uczelni.

(dowód: akta kontroli tom II str. 365, 369, 429, 434, tom III str. 44, 49, 149, 218-232)

4.7.6. Rozliczone w ramach projektów podróże służbowe pochłonęły łącznie 109,8 tys. zł, co stanowiło od 0,5% do 9,6% ich budżetów. Z kwoty tej na podróże krajowe wydatkowano 78,5 tys. zł (71,5%), a na zagraniczne 31,3 tys. zł (28,5%). W ramach projektu promotorskiego wydatkowano na ten cel 3 tys. zł, w projekcie habilitacyjnym 1,7 tys. zł, a w projekcie własnym 44 tys. zł. Największe wydatki miały miejsce w projekcie rozwojowym: odpowiednio 29,8 tys. zł na podróże krajowe i 31,3 tys. zł na zagraniczne. Według danych zawartych we wnioskach badanych projektów kwoty zaplanowane na ten cel nie stanowiły odrębnych pozycji kosztowych, dlatego nie było możliwe porównanie środków zaplanowanych do wydatkowanych. Podróże służbowe dotyczyły zarówno realizacji części badawczej (doświadczalnej) analizowanych projektów jak i upublicznienia ich wyników.

(dowód: akta kontroli tom II str. 365, 368-369, 429, 433-434, tom III str. 9, 44, 48-51)

4.7.7. W ramach realizacji trzech (z czterech) badanych projektów dokonywano zamówień na dostawy i usługi o wartości wymagającej stosowania Prawa zamówień

publicznych[41]. Po zakończeniu realizacji projektów habilitacyjnego i własnego sporządzono protokoły zdawczo-odbiorcze dokumentujące przekazanie zakupionej aparatury badawczej na stan jednostek organizacyjnych, w których projekty były realizowane (odpowiednio w lutym i kwietniu 2011 r.). Na tej podstawie urządzenia ujęte zostały w ewidencji środków trwałych Uczelni. Do 30.09.2012 r. nie podjęto takich działań w przypadku projektu rozwojowego zakończonego w lipcu 2012 r.
Nie opracowano zasad określających sposób wykorzystania aparatury po zakończeniu realizacji projektów. Zakupione środki trwałe nie zostały (wg stanu na 30.09.2012 r.) objęte inwentaryzacją.

(dowód: akta kontroli tom II str. 447, 486-487, tom III str. 90, 107-108, 216)

4.7.8. Koszty pośrednie, ustalone na podstawie zarządzeń Rektora PL, wyniosły odpowiednio: 9,1% (5,3 tys. zł) kosztów projektu promotorskiego, 7,9% (25,4 tys. zł) w projekcie habilitacyjnym, 11,9% (54,6 tys. zł) w projekcie własnym oraz 16% (190,3 tys. zł) w projekcie rozwojowym.

(dowód: akta kontroli tom II str. 365, 429, tom III str. 44, 149)

Ustalone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1) niedostosowanie obowiązujących w PL wewnętrznych zasad finansowania działalności badawczej do systemu finansowania nauki wprowadzonego ustawą z 2010 r.;
2) wydatkowanie niezgodnie z przeznaczeniem:
- środków w wysokości 20,6 tys. zł uzyskanych na finansowanie projektu badawczego własnego, czym naruszono § 2 ust. 6 umowy o realizację projektu - odpowiedzialność ponosi kierownik projektu;
- kwoty 0,6 tys. zł ze środków dotacji celowej przyznanej na 2011 rok na prowadzenie badań naukowych i prac rozwojowych służących rozwojowi młodych naukowców i uczestników studiów doktoranckich;
3) sporządzenie nierzetelnych raportów z realizacji projektów (jednego rocznego (z sześciu badanych) i trzech końcowych (z czterech)): promotorskiego (w związku z nieujawnieniem informacji wskazujących na faktyczny stopień zaawansowania realizacji projektu i nieosiągnięcie zakładanych celów), habilitacyjnego (poprzez wykazanie środków „wydatkowanych" na publikację rozprawy habilitacyjnej, której niezrealizowano w okresie wykonywania projektu), własnego (w zakresie przyczyn realizacji zadań niezgodnie z harmonogramem projektu) - odpowiedzialność ponoszą kierownicy projektów;
4) wydatkowanie, w ostatnich dniach realizacji projektu habilitacyjnego, kwoty 8,9 tys. zł na zakup sprzętu, mimo że było to niezgodne ze złożonym i zaakceptowanym przez MNiSW wnioskiem o finansowanie projektu oraz nie było uzasadnione faktycznymi potrzebami realizacji projektu - odpowiedzialność ponosi kierownik projektu;
5) zaniżenie o 100 tys. zł przychodów i kosztów działalności badawczej wykazanych w sprawozdaniu F-01/s za 2009 rok w związku z nierzetelnym ujęciem w ewidencji księgowej PL środków przyznanych na dofinansowanie działalności wspomagającej badania – odpowiedzialność ponosi Kwestor PL;

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości, działalność w zbadanym obszarze.

[41] W trakcie niniejszej kontroli nie analizowano prawidłowości przeprowadzenia tych postępowań.

5. Efekty działalności naukowo-badawczej PL

Opis stanu faktycznego

5.1. W latach 2008-2012 (do 30.09.) miało miejsce 107 awansów naukowych (najwięcej w 2009 r.- 30 i w 2011 r. – 27, najmniej w 2010 r. – 16 i III kwartałach 2012 r. - 10). Ponad połowę z nich (51,4%) dotyczyło dwóch wydziałów: WEiI (29) oraz w WM (26). W pozostałych wydziałach PL było ich odpowiednio: 16 w WBiA, 15 w WZ, 11 w WPT oraz 10 w WIŚ.

Na 107 awansów 13 (12,1%) związanych było z uzyskaniem tytułu profesora (z tego czterech z WEiI, trzech z WM, oraz po dwóch pracowników WBiA, WIŚ oraz WPT). Wśród 23 pracowników (21,5%), którzy osiągnęli stopień doktora habilitowanego ośmiu (34,8%) było zatrudnionych w WM, pięciu (21,7%) w WIŚ, po trzech w WPT i WBiA oraz po dwóch w WEiI i WZ. Na 71 awansów (66,4%) na stopień doktora 23 (32,4%) dotyczyło pracowników WEiI, 15 (21,1%) w WM, a 13 (18,3%) w WZ.

(dowód: akta kontroli tom II str. 120, 122-124)

5.2. Aktywność pracowników naukowych i naukowo-dydaktycznych PL w zakresie publikacji przedstawiała się następująco:

- wzrosła liczba publikacji w czasopismach wyróżnionych przez Journal Citation Reports, gdyż na jednego pracownika przypadało odpowiednio: 0,23 w 2008 r., 0,27 w 2009 r. oraz po 0,32 w latach 2010-2011 i według stanu na 01.10.2012 r.;
- udział publikacji naukowych w czasopismach z listy filadelfijskiej w przeliczeniu na jednego pracownika wynosił: po 0,13 w 2008 r. i w 2012 r., po 0,11 w latach 2009-2010 oraz 0,07 w 2011 r.; według sprawozdań z działalności naukowo-badawczej PL za lata 2010-2011 przyczyną wzrostu liczby opracowań, opublikowanych w najbardziej prestiżowych czasopismach, umieszczonych na liście filadelfijskiej było wejście na listę czasopism polskich (np. „Eksploatacja i niezawodność", „Rynek energii", „Przegląd elektrotechniczny"), a także uświadomienie pracownikom konieczności publikowania artykułów w prestiżowych periodykach;
- znacząco wzrosła liczba publikacji naukowych w recenzowanych czasopismach wymienionych w wykazie Ministra, gdyż wskaźnik uzyskany na jednego pracownika naukowego i naukowo – dydaktycznego wynosił w latach 2008-2011 odpowiednio: 0,93, 1,03, 1,28 i 1,36.
- systematycznie wzrastała liczba cytowań publikacji pracowników Uczelni; według przedstawionych danych na jednego pracownika przypadało odpowiednio:

Wg danych	2008	2009	2010	2011	na 01.10.2012
z dnia 17.09.2012 r.	0,6	0,8	1,6	2,2	
z dnia 30.11.2012 r.	1,2	1,8	2,4	3,0	1,2

Statystyka z dnia 17.09.2012 r. była zbieżna z informacjami zaprezentowanymi w sprawozdaniach z działalności naukowo-badawczej PL za lata 2010-2011.

(dowód: akta kontroli tom II str. 120-121, 124-135)

5.3. W latach 2009-2012 (do 30.09.) zakończonych zostało: 29 projektów badawczych promotorskich[42] i siedem habilitacyjnych[43].

Spośród projektów promotorskich[44] 25 (86,2%) zakończono w terminie zgodnym z § 32 ust. 2 rozporządzenia w sprawie kryteriów i trybu przyznawania i rozliczania środków finansowych na naukę przeznaczonych na finansowanie projektów badawczych[45]), trzy w ciągu 33-36 m-cy i jeden do 42 m-cy, w związku z wydłużeniem terminów ich realizacji. Przyczynami prolongowania terminów były:

- konieczność przeprowadzenia dodatkowych badań (wydłużenie o 3 m-ce do 33 m-cy);

[42] W 2009 r. - 4, w 2010 r. - 9, w 2011 r. - 11 oraz do 30.09.2012 r. - 5.
[43] 1 w 2009 r., 4 w 2010 r. i 2 do końca III kwartału 2012 r.
[44] Wszystkie projekty promotorskie zostały rozpoczęte przed 01.10.2010 r. tzn., że do ich finansowania i rozliczania stosowano przepisy obowiązujące przed dniem wejścia w życie ustawy z 2010 r. (art. 48 ust. 1 i ust. 3 ustawy reformującej system nauki).
[45] Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 22.01.2008 r. Dz. U. Nr 21, poz. 126 ze zm. (uchylonego z dniem 01.10.2010 r. przez art. 6 ustawy reformującej system nauki.

- trudności w dotarciu do reprezentatywnej grupy inwestorów oraz problemy zdrowotne doktoranta (wydłużenie łącznie o 12 m-cy do 36 m-cy);
- potrzeba wykonania dodatkowych badań laboratoryjnych (pierwszy wniosek – wydłużenie o 6 m-cy do 30 m-cy) oraz brak dostępu do laboratorium (drugi wniosek – wydłużenie o 12 m-cy do 42 m-cy).

W przypadku jednego projektu (nr 1756) brak było w dokumentacji wniosku uzasadniającego prolongowanie umowy o 10 m-cy (do 36 m-cy).

Projekty habilitacyjne zostały zakończone w niżej wymienionych terminach:
- trzy (zrealizowane na podstawie umów zawartych przed wejściem w życie ww. rozporządzenia) w ciągu 30-36 m-cy,
- cztery w okresie 12-24 m-cy, tj. zgodnie z § 19 ust. 2 i 3 cyt. rozporządzenia.

Z 29 projektów badawczych promotorskich 22 (76%) zostało sfinalizowanych uzyskaniem stopnia doktora (w jednym przypadku w końcowym etapie realizacji projektu, w czterech w ciągu m-ca od zakończenia, w sześciu w ciągu 2-3 m-cy, w siedmiu od 3,5 do 5,5 m-ca, a w czterech w okresie 7-9 m-cy). W pozostałych siedmiu przypadkach – według stanu na 30.09.2012 r. – doktoranci nie uzyskali stopnia doktora, przy czym realizacja trzech projektów zakończyła się w okresie sierpień-wrzesień 2012 r. (w trakcie trwania niniejszej kontroli), natomiast od zakończenia czterech pozostałych upłynęło odpowiednio: 7, 20 i 24 m-ce (dwa projekty).

W przypadku projektu nr 4951 (zakończonego 30.09.2010 r.) pod koniec kwietnia 2011 r. kierownik projektu prof. PL J. Ozonek zwrócił się do MNiSW z prośbą o „zamknięcie umowy na realizację projektu na mocy porozumienia stron ze względu na wystąpienie okoliczności, które uniemożliwiły wykonawcy wywiązanie się ze zobowiązań". W uzasadnieniu stwierdził, iż w trakcie realizacji: poszerzony został zakres badań, który nie w pełni zrealizowano, nieprawidłowo oceniono pracochłonność projektu, a w czasie jego trwania (od czerwca 2010 r.) doktorantka przebywała na długotrwałym zwolnieniu lekarskim.

W czerwcu 2011 r. MNiSW poinformowało PL, iż umowa została uznana za niewykonaną i zażądało zwrotu środków uzyskanych na realizację projektu (58,3 tys. zł). W piśmie z 20.06.2011 r. kierownik projektu oraz Prorektor ds. Nauki PL zwrócili się bezpośrednio do Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z prośbą o odstąpienie od żądania i uznanie kosztów poniesionych na realizację projektu. W uzasadnieniu podano, iż w trakcie jego realizacji nastąpiło szereg nieprzewidzianych okoliczności, które spowodowały „niepełne wywiązanie się z umowy", tj. poszerzono zakres badań, który nie w pełni zrealizowano, a doktorantka przebywała na długotrwałym zwolnieniu. Nieterminowa realizacja była związana również z kłopotami zdrowotnymi kierownika projektu. Zdaniem wnioskujących „projekt został zakończony manuskryptem pracy doktorskiej (liczącej 103 stron i 128 pozycji literaturowych)". Efektem realizacji projektu było również „osiem publikacji w czasopismach z listy filadelfijskiej".

W lipcu 2011 r. MNiSW poinformowało PL, iż w wyniku oceny raportu końcowego umowę uznano za zakończoną i rozliczoną.

Według stanu na 30.09.2012 r. doktorantka nie uzyskała stopnia doktora. W oparciu o dane Działu Spraw Osobowych stwierdzono, że od czerwca do marca 2011 r. a następnie od maja 2011 r. do listopada 2012 r. była ona nieobecna w pracy z uzasadnionych powodów.

Odnośnie projektu nr 1756 (zakończonego w dniu 08.10.2010 r., raport końcowy z dnia 15.09.2011 r.) w lutym 2012 r. doktorantka przesłała do MNiSW pisemne wyjaśnienia w sprawie niezakończenia pracy nad rozprawą doktorską (przewód został wszczęty 15.02.2006 r.). Przyczynami opóźnienia były powody osobiste oraz „złożoność badań eksperymentalnych". W piśmie zawarta została prośba

o prolongowanie terminu do końca czerwca 2012 r. Do dnia 30.09.2012 r. doktorantka nie uzyskała stopnia doktora, ani nie przedstawiła recenzji rozprawy.
Według danych kadrowych po zakończeniu realizacji projektu, tj. w okresie od października 2010 r. do sierpnia 2011 r. doktorantka była nieobecna w pracy z usprawiedliwionych powodów.

Stosownie do § 10 ust. 5 cyt. rozporządzenia, efektem projektu habilitacyjnego powinna być rozprawa habilitacyjna lub inna dokumentacja wymagana do wszczęcia przewodu i uzyskania stopnia naukowego doktora habilitowanego.
Z siedmiu projektów badawczych habilitacyjnych trzy[46] (43%) zakończyły się uzyskaniem stopnia naukowego doktora habilitowanego (w jednym w trakcie jego realizacji, a w dwóch odpowiednio w okresie 15 i 18 miesięcy od zakończenia). W pozostałych czterech przypadkach – wg stanu na 30.09.2012 r. - nie uzyskano zamierzonego celu. Od zakończenia tych upłynęło odpowiednio: miesiąc (projekt nr 4839), sześć m-cy (projekt nr 6745), 24 m-ce (projekt nr 2890) oraz 28 m-cy (projekt nr 3678). W przypadku projektu nr 2890 publikacja rozprawy habilitacyjnej nastąpiła w 2011 r., a w lutym 2012 r. wszczęty został przewód habilitacyjny. Odnośnie projektu nr 3678 rozprawa habilitacyjna została opublikowana w 2012 r., a przewód habilitacyjny wszczęto w trakcie niniejszej kontroli, tj. w październiku 2012 r.

(dowód: akta kontroli tom II str. 136-187, 350-364, 386-391, 418, 424-425, 488-495, 497-498)

5.4. Efekty działalności naukowo-badawczej PL w zakresie aktywności w uzyskiwaniu ochrony prawnej wyników badań przedstawiały się następująco:

Wyszczególnienie	**2008**	**2009**	**2010**	**2011**	**2012**	**razem**
Zgłoszenie wynalazku w UPRP	33	10	33	93	56	225
Patent udzielony przez UPRP	12	4	14	28	16	74
Zawarcie umowy o wspólności patentu z podmiotem gospodarczym	-	-	7	10	4	21
Zgłoszenie wynalazku za granicą	19	2	-	5	6	32
Patent udzielony za granicą	-	-	-	-	1	1
Prawo ochronne na wzór użytkowy	2	1	-	-	-	3
Prawo z rejestracji wzoru przemysłowego udzielone przez UPRP	-	-	1	3	1	5
Prawo autorskie do utworu, będącego wynikiem działalności twórczej o indywidualnym charakterze, z zakresu architektury, urbanistyki i wzornictwa przemysłowego	-	-	-	1	-	1

Liczba zgłoszeń wynalazków na jednego pracownika z grupy naukowych i naukowo–dydaktycznych wynosiła: 0,07 w 2008 r., 0,02 w 2009 r., 0,07 w 2010 r., 0,21 w 2011 r. oraz 0,13 na koniec III kwartału 2012 r. W przypadku udzielonych patentów na jednego pracownika przypadało: 0,02 w 2008 r., 0,00 w 2009 r., 0,03 w 2010 r., 0,06 w 2011 r. oraz 0,04 w 2012 r.
Największą aktywność wykazały WM, WIŚ i WEiI. Spośród wynalazków zgłoszonych do UPRP: 62% opracowano w WM, 20% w WIŚ, a 12% w WEiI. Z patentów udzielonych przez UPRP 41% pochodziło z WM, 34% z WIŚ, a 21% z WEiI. Niewielka aktywność charakteryzowała WBiA i WPT, natomiast WZ nie prowadził działalności we wskazanym zakresie.
Według danych jednostek organizacyjnych PL[47]:

wyszczególnienie	2008	2009	2010	2011	2012 (30.09.)	Razem
Liczba udokumentowanych wdrożeń	1	3	-	1	-	5
Liczba zawartych umów licencyjnych, sprzedaż patentów	1	3	-	-	-	4
Liczba uzyskanych patentów, które zostały zastosowane	-	-	3	-	-	3

(dowód: akta kontroli tom II str. 188-190)

1) Wykorzystanie wyników badań naukowych i prac rozwojowych PL:
- w 2008 r. w wyniku realizacji (przez WM) projektu celowego opracowano i wdrożono w Wielton S.A. w Wieluniu konstrukcję naczepy do przewozu ładunków

[46] Jednego z 2009 r., i dwóch zakończonych w 2010 r.
[47] Dane zadeklarowane w trakcie kontroli przez wydziały, katedry, instytuty PL.

specjalnych, ciężkich ponadnormatywnych i ponadgabarytowych. Przychody uzyskane z tego tytułu przez Uczelnię wyniosły 250 tys. zł (w 2008 r.);
- w 2009 r. zakończono realizację projektu celowego, którego wynikiem było opracowanie (przez WM) technologii walcowania poprzeczno-klinowego korpusów noży obrotowych. Znalazła ona zastosowanie w Gonar-Bis sp. z o.o. w Katowicach. Przychody Uczelni z tego tytułu wyniosły: w 2008 r. 70 tys. zł i w 2009 r. 80 tys. zł;
- w efekcie realizacji (przez WM) projektu celowego w 2009 r. w WSK PZL-KALISZ S.A. wykonano serię informacyjną dwóch silników lotniczych tłokowych z wtryskowym układem zasilania i elektronicznym sterowaniem układem zapłonowym typu ASz-62IR-M18/K9E. Przychód PL osiągnięty w 2008 r. wyniósł 189 tys. zł;
- w 2009 roku zakończyło się wdrażanie w jednym z lubelskich osiedli „koncepcji przebudowy układu ciepłowniczego" opracowanej (w ramach ówczesnego Wydziału Inżynierii Budowlanej i Sanitarnej) i wykonanej w 2005 r.;
- w wyniku realizacji (przez WM) projektu celowego w Wielton S.A. w Wieluniu w 2011 r. została wdrożona naczepa specjalistyczna niskopodłogowa do transportu maszyn, urządzeń i elementów konstrukcji wielkogabarytowych. Przychody uzyskane z tego tytułu przez PL wyniosły: 854 tys. zł w 2010 r. 246 tys. zł w 2011 r.
2) W 2008 r. sprzedano prawo do patentu na wynalazek pn. „Sposób zwiększania sztywności eksploatowanych warstw bitumicznych nawierzchni drogowych"[48], opracowanego w ramach ówczesnego Wydział Inżynierii Budowlanej i Sanitarnej. Kwota uzyskana przez Uczelnię wyniosła 42,5 tys. zł.
W 2009 r. sprzedano (na okres pięciu lat) licencje do patentów uzyskanych na wynalazki opracowane w WEiI: sposób maksymalizacji mocy generatora fotowoltaicznego zasilającego elektryczny silnik indukcyjny, sposób sterowania elektrycznego silnika prądu stałego zasilanego z generatora fotowoltaicznego, sposób sterowania elektrycznego silnika indukcyjnego zasilanego z generatora fotowoltaicznego. Przychody uzyskane z tego tytułu wyniosły 55 tys. zł.
3) W 2010 r. UPRP wydał decyzje, na mocy których Uczelnia uzyskała patenty na trzy wynalazki opracowane w WM. Były to: prasa zwłaszcza do obustronnego kucia łbów wkrętów szynowych, sposób otrzymywania wyrobów kształtowych, zwłaszcza śrubowych, walcarka i narzędzie do wytwarzania wyrobów kształtowych, zwłaszcza śrubowych. Znalazły one zastosowanie w 2004 r. (po dokonaniu zgłoszeń patentowych) w Górniczej Fabryce Narzędzi Sp. z o.o. w Radzyniu Podlaskim.
(dowód: akta kontroli tom II str. 191-240, tom III str. 276-333)
5.5. Rezultaty realizacji czterech wybranych do badania projektów (wymienionych w pkt 4.1. wystąpienia pokontrolnego) przedstawione zostały poniżej w pkt 1) - 4).
1) Podstawowy cel realizacji (w okresie od 23.06.2008 r. do 30.09.2010 r.) projektu promotorskiego nie został osiągnięty, gdyż rozprawa doktorska nie została opracowana w stopniu umożliwiającym uzyskanie jej recenzji i zdobycie stopnia doktora. Sytuacja ta nie uległa zmianie do 30.09.2012 r. Opis stanu faktycznego zawiera pkt 5.3. niniejszego wystąpienia pokontrolnego.
W trakcie realizacji projektu - w styczniu 2009 r.[49] - dokonano zgłoszenia wynalazku pn. „Sposób ograniczenia emisji odorów z wód spławikowych i popłucznych przemysłu cukrowniczego". Decyzją z 21.08.2012 r. Urząd Patentowy RP odmówił udzielenia patentu na przedmiotowy wynalazek, z uwagi na brak ustawowych warunków do uzyskania ochrony przedstawionego rozwiązania.
2) Głównym jego celem realizowanego w okresie od 12.09.2008 r. do 11.09.2010 r. projektu habilitacyjnego było wykorzystanie wyników badań do opracowania rozprawy habilitacyjnej. Zakończenie opracowywania oraz publikacja rozprawy nastąpiły po zakończeniu realizacji projektu, tj. w 2011 r., a w lutym 2012 r.

[48] Zgłoszenie patentowe z dnia 06.12.1999 r. - okres ochronny do 06.12.2008 r.
[49] W raportach z realizacji projektu podano błędne dane w zakresie daty i numeru zgłoszenia patentowego.

(po 17 m-cach od zakończenia projektu) wszczęty został przewód habilitacyjny. Mimo upływu (do 30.09.2012 r.) dwóch lat od zakończenia realizacji projektu jego kierownik nie uzyskał stopnia naukowego doktora habilitowanego.
3) Projekt własny zrealizowany został w okresie od 19.09.2008 r. do 18.09.2010 r. We wniosku o przyznanie środków na realizację projektu założono, że jego efektem będzie „wstępna wersja systemu sterowania procesem spalania w kotle energetycznym". W raporcie końcowym z realizacji projektu odnotowano, iż opracowano „przyrządy i algorytm optymalizacji pracy kotła".
4) Według raportu końcowego, ze zrealizowanego w okresie od 01.08.2009 r. do 31.07.2012 r. projektu rozwojowego, opracowano innowacyjną technologię wytwarzania kul stalowych dla młynów kulowych i łożysk tocznych. Wymiernym efektem projektu było 35 zgłoszeń patentowych (32 do Urzędu Patentowego RP oraz 3 do Europejskiego Urzędu Patentowego). Opracowane i zgłoszone do opatentowania rozwiązania dotyczyły sposobów i narzędzi stosowanych do kształtowania kul, zwłaszcza wytwarzanych ze złomowanych szyn kolejowych.

(dowód: akta kontroli tom II str. 333, 345, 366, 387, 413, 428, 486-490, tom III str. 31-42, 189, 193-194)

Według danych zadeklarowanych w raportach z realizacji projektów, wyniki badań były upowszechniane przez publikacje w czasopismach naukowych (40 pozycji), a także czynny udział w konferencjach (12).

(dowód: akta kontroli tom II str. 361-362, 425-426, tom III str. 39, 191-193)

Ustalone nieprawidłowości

Nieprawidłowości ustalone w PL w obszarze wdrażania wyników badań naukowych i prac rozwojowych, ich ocena, a także wyjaśnienia osób odpowiedzialnych oraz wnioski pokontrolne zostały sformułowane w wystąpieniu nr LLU-4101-09-02/2013 z dnia 22.01.2013 r. (dowód: akta kontroli tom III str. 334-359) przekazanym w wyniku kontroli P/12/128 przeprowadzonej w zakresie „Wdrażanie innowacji przez szkoły wyższe i parki technologiczne" w latach 2010-2012 (I półrocze).

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność PL w obszarze wymienionym w pkt 5.1.-5.2. wystąpienia pokontrolnego.

6. System zarządzania, nadzorowania i kontroli zadań realizowanych w ramach działalności naukowo-badawczej

Opis stanu faktycznego

6.1. Nauczyciele akademiccy – zgodnie z art. 132 ust. 1-2 P.s.w. - podlegają okresowej ocenie, w szczególności w zakresie prowadzenia badań naukowych i prac rozwojowych. Oceny dokonuje podmiot wskazany w statucie, nie rzadziej niż: raz na cztery lata (do 30.09.2011 r.), raz na dwa lata (od 01.10.2011 r.) lub na wniosek kierownika jednostki organizacyjnej, w której nauczyciel akademicki jest zatrudniony. Kryteria oceny oraz tryb jej dokonywania określa statut.
W latach 2009-2011 przeprowadzano systematyczne oceny okresowe dorobku naukowego pracowników PL. Wśród kryteriów oceny działalności naukowej, określonych w uchwale Senatu nr 14/2007/III z 25.04.2007 r. ze zmianami[50], wymieniono m.in.: aktywność publikacyjną, udział w pracach organizacyjnych związanych z działalnością badawczą, aktywność w inicjowaniu i realizacji projektów badawczych, zaangażowanie w kształcenie kadry naukowej, współpracę naukową o zasięgu środowiskowym, krajowym i międzynarodowym. Szczegółowy zakres oceny określony został w cz. III załącznika nr 1 do cyt. uchwały.

[50] Wprowadzonymi uchwałami Senatu PL nr 23/2010/VI z dnia 24.06.2010 r. oraz nr 42/2010/IX z dnia 30.12.2010 r.

Od 2010 r. wprowadzono „Karty Oceny Jednostek", w których punkty wypracowane przez jednostkę były przyporządkowane poszczególnym pracownikom. Pozwoliło to na bieżące śledzenie ich dorobku naukowego i stworzenie rankingu aktywności.
Ocena działalności naukowej za 2010 rok wykazała, iż „duża liczba osób zatrudnionych w PL nie prowadzi żadnej aktywności naukowej", w związku z tym Rektor Uczelni – w piśmie okólnym nr 4/2011 z 25.03.2011 r. - polecił przeprowadzenie (w terminie do 1.06.2011 r.) dodatkowej oceny nauczycieli akademickich na stanowiskach adiunkta i asystenta, zatrudnionych przez okres minimum 4 lat. Przedmiotowej ocenie poddano 271 osób[51], z czego 51 otrzymało ocenę negatywną (18,8%). W efekcie 50 osób skierowano do ponownej oceny (z tego 44 w 2012 r., a 6 w 2013 r.), a jedna osoba została wskazana do zwolnienia.
Według danych Prorektora ds. Nauki oceny niedostateczne za działalność naukową w 2011 r. otrzymało łącznie 31,6% populacji poddanej ocenie (469), w tym: 21,4% profesorów, 32,9% doktorów habilitowanych, 28,9% adiunktów i 40,7% asystentów.
(dowód: akta kontroli tom II str. 242, 245-282)

6.2. W okresie objętym kontrolą nie przeprowadzano analizy struktury zatrudnienia.
(dowód: akta kontroli tom II str. 240, 283-284)

6.3. W czerwcu 2011 r. przeprowadzony został audyt zewnętrzny (art. 20a ust. 2 ustawy z 2004 r. oraz art. 34 ust. 1 pkt 1 ustawy z 2010 r.), który obejmował finansowanie wydatków realizowanych z dotacji statutowej oraz badań własnych za 2009 rok. W sprawozdaniu z 27.06.2011 r. - przesłanym do wiadomości MNiSW - nie zawarto żadnych zaleceń. Audyt przeprowadzony został przez podmiot, który badał sprawozdania finansowe PL za lata: 2009, 2010 i 2011.
Według § 3 ust. 1, obowiązującego w tym okresie rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z 5.09.2007 r.[52], audyt przeprowadza podmiot niezależny od audytowanej jednostki. Natomiast zgodnie z obowiązującym od 02.10.2011 r. – tj. po przeprowadzeniu ww. audytu - rozporządzeniem Ministra z 29.09.2011 r.[53], audytorem nie mógł być podmiot dokonujący badania sprawozdania finansowego podmiotu w okresie 3 lat poprzedzających audyt (§ 2 ust. 2 pkt 2).
(dowód: akta kontroli tom II str. 240, 285-301)

6.4. Wydatkowanie środków na naukę nie było objęte przez MNiSW kontrolami, o których mowa w art. 19 ust. 3-10 ustawy z 2004 r. oraz art. 31 ust. 3-5 i art. 32 – 33 ustawy z 2010 r. (w brzmieniu obow. do 31.12.2011 r.). Kontrole przeprowadzone przez Ministerstwo w 2009 r. dotyczyły realizacji projektów nie dotyczących działalności naukowej finansowanych ze środków funduszy strukturalnych.
(dowód: akta kontroli tom II str. 240, 244, 285-286)

6.5. Do strategicznych obszarów działalności naukowo-badawczej zdefiniowanych w „Polityce zarządzania ryzykiem w PL" należały: badania naukowe, współpraca naukowa, kształcenie kadry naukowej, komercjalizacja i transfer, zarządzanie kapitałem intelektualnym. Działalność ta wykazana została wśród obszarów o wysokim (w 2009 roku) oraz średnim (w latach 2010-2012) poziomie ryzyka, mimo to nie była przedmiotem audytu wewnętrznego (kontroli wewnętrznych).
(dowód: akta kontroli tom II str. 27-30, 240, 285-286, 302-330)

6.6. PL nie posiadała jednostki, która koordynowałaby działalność naukowo-badawczą w ramach Uczelni. Ustalenie niektórych danych, niezbędnych do analizy w trakcie niniejszej kontroli, wymagało pozyskania ich w poszczególnych jednostkach organizacyjnych (wydziałach, katedrach, instytutach). Biuro Współpracy z Zagranicą i Badań Naukowych nie posiadało informacji m.in. w zakresie: zakończonych zadań badawczych, które realizowane były w ramach działalności statutowej na podstawie ustawy z 2004 r. i ustawy z 2010 r., liczby pracowników

[51] Tj.: 45 z WBiA, 60 z WEiI, 70 z WM, 47 z WZ, 30 z WPT i 19 z WIŚ.
[52] Dz. U. z 2007 r. Nr 170, poz. 1197.
[53] Dz. U. z 2011 r. Nr 207, poz. 1237.

zaangażowanych w realizację projektów badawczych (członków zespołów), zorganizowanych konferencji (mimo obowiązku prowadzenia stosownej ewidencji), uzyskanych nagród za działalność naukową. Brak było również scentralizowanej informacji w zakresie działalności publikacyjnej pracowników PL.

(dowód: akta kontroli tom I str.281-302, 442, tom II 124-130)

Ustalone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w kontrolowanym w niniejszym punkcie obszarze stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1) brak skutecznego nadzoru nad realizacją objętych kontrolą projektów badawczych (promotorskiego, habilitacyjnego i własnego), w tym wydatkowaniem środków finansowych w związku z wystąpieniem nieprawidłowości wymienionych w pkt 4. Do nadzoru nad wykonywaniem umów zawartych z Ministrem Nauki i Szkolnictwa Wyższego obligowały Uczelnię postanowienia w nich zawarte (§ 2);
2) brak jednostki koordynującej w ramach PL prowadzenie działalności naukowo-badawczej.
Nieprawidłowości dotyczące: braku rozwiązań systemowych wspierających proces komercjalizacji wyników badań naukowych i prac rozwojowych oraz upowszechniających wyniki działalności badawczej PL, zostały stwierdzone w wyniku kontroli nr P/12/128 przeprowadzonej w zakresie „Wdrażania innowacji przez szkoły wyższe i parki technologiczne" w latach 2010-2012 (I półrocze).

Uwagi dotyczące badanej działalności

Uwagi NIK dotyczą:

1) nieprzeprowadzenia w latach 2009-2012 (do 30.09.) audytu wewnętrznego w zakresie działalności naukowo–badawczej jednostek Uczelni, mimo że działalność ta wskazana była w obszarach o wysokim (w 2009 roku) oraz średnim (w latach 2010-2012) poziomie ryzyka;
2) wyboru na audytora zewnętrznego tego samego podmiotu, który badał sprawozdanie finansowe Uczelni za okres objętym audytem.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości, działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym – w niniejszej kontroli – obszarze.

IV. Uwagi i wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli[54], wnosi o:

1. przekazywanie we wnioskach o dotacje ze środków na naukę rzetelnych danych na temat zatrudnienia młodych naukowców oraz posiadanych przez nich stopni naukowych,
2. przedstawianie rzetelnych danych w raportach rocznych i końcowych z realizacji projektów,
3. finansowanie ze środków projektów badawczych wyłącznie wydatków z nimi związanych, a także uzasadnionych faktycznymi potrzebami,
4. dostosowanie wewnętrznych zasad finansowania działalności badawczej do systemu finansowania nauki wprowadzonego ustawą z 2010 r.,

[54] Dz. U. z 2012 r., poz.82

5. poinformowanie MNiSW o:
   - wykorzystaniu kwoty 20.592,83 zł na sfinansowanie wydatków niezwiązanych z realizacją projektu własnego,
   - wydatkowaniu kwoty 8.899 zł na zakup notebooka wraz z oprogramowaniem i wyposażeniem niezgodnie ze złożonym i zaakceptowanym przez Ministra wnioskiem o dofinansowanie projektu badawczego habilitacyjnego,
   - wykazaniu w raporcie końcowym wydatku w kwocie 10.000 zł na sporządzenie i publikację rozprawy habilitacyjnej mimo, że nie nastąpiło to w okresie realizacji projektu,
6. rzetelne ewidencjonowanie przychodów i kosztów działalności naukowo-badawczej,
7. zobowiązanie kierowników jednostek organizacyjnych do dokonywania okresowej analizy przydatności oraz bieżącej ewidencji wykorzystania aparatury naukowo-badawczej zakupionej w ramach projektów badawczych.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Lublinie.

Obowiązek poinformowania NIK o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Lublin, dnia 28 lutego 2013 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Lublinie

Kontroler
Ewa Kulik
główny specjalista k.p.

Dyrektor
Adam Pęzioł

.....
podpis

.....
Podpis